

พระพุทธเจ้าของเราตรัสรู้ ที่ประเทศอินเดียจริงหรือ?

โดย

ชุมนุมฟื้นฟูธรรมพื้นไทยแห่งยุคหลังกึ่งพุทธกาล

**Re-Establishment of Buddha's Instruction and Research of
Thailand's History Society (2547)
(REBIRTHS-2547)**

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

ขอนอบน้อม แต่พระผู้มีพระภาค

อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์นั้น.

สาธุ ข้าพระพุทธเจ้าจักได้อ้างเอาคุณพระพุทธเจ้า อันหาประมาณมิได้ใส่ไว้เหนือเกล้าเหนือเศียร อาศัยความเพียรอันปรารถนาซึ่งพระโพธิญาณ ตั้งเป็นสัตย์สาบานว่า ความที่จะกล่าวต่อไปนี้ มิได้หมายจะ ทำลายล้างพระศาสนาของพระผู้มีพระภาคเจ้าให้มัวหมองมีมลทิน แต่จะเป็นไปเพื่อชำระความจริงแท้ ที่ ถูกความลวงครอบงำ ปกคลุม จนคนทั้งหลายมืดบอดไม่รู้อะไรจริงอะไรเท็จ ละทิ้งคำสอนขององค์สมเด็จพระชินวรณฺ์ ละทิ้งคำของบรรพบุรุษแต่โบราณ ไปเชื่อถือเอาคำเท็จและของลวง ว่าเป็นจริง เป็นเหตุให้ เหล่าเทพยดา อารักษ์ ผู้ปกปักรักษาผืนแผ่นดิน อันเป็นที่เวียนว่ายของพระโพธิสัตว์ พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โกรธซึ่งบังติง ไม่ได้อำนวยความสะดวกให้ บ้านเมืองและผู้คน มีความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาสถาพรอย่างสุดขีด ด้วยผลกรรมอันพากันเห็นผิด ด้วยการ ละทิ้งคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งลบล้างคุณบรรพบุรุษแต่โบราณกาล อันเป็นสามัญหยาบช้าสิ้น

บัดนี้ ข้าพระพุทธเจ้าที่ได้อาศัยความเพียรแสวงแสงค้นหา โดยอาศัยการรำลึกเอาบุพพิตเป็น เหตุ และความเพียรจะเจริญรอยตามสมเด็จพระบรมโลกเชษฐเจ้า จึงได้นำไปสู่การค้นพบความจริงที่ถูก ความลวงครอบงำเอาไว้อย่างมืดมิด มาเป็นเวลามากกว่า ๑๐๐ ปี นับถึงปัจจุบันกาลนี้ จึงจักได้เรียงถ้อย ร้อยความแจ่มแจ้งแถลงไข เพื่อจะเป็นทางนำความจริงออกจากความเท็จ ทำลายต้นเหตุแห่งความลวง เพื่อให้คนรุ่นหลังทั้งปวงได้ทราบความจริงและจักได้มาช่วยกันขอยกพระพุทธศาสนา ทำนุบำรุงรักษา แผ่นดินพุทธภูมิ ตลอดทั้งยกยอบรรพบุรุษแต่โบราณกาลที่ถูกกลุ่กลานกล่าวประณามว่าเป็นผู้สร้างความ เท็จ จักได้พ้นจากบ่วงกรรม ที่ได้เผลอไผ่ประมาทพลาดพลั้งไป อันจักนำมาซึ่งความผาสุก สงบ ร่มเย็น รุ่งเรืองวัฒนาสถาพรสืบไปให้บังเกิดขึ้นในภายหน้า

ขอเทพยดา อารักษ์ทั้งหลาย ได้ทราบเหตุนี้แล้วจงได้เมตตาตามอนุโมทนา อำนวยอวยพรให้แก่ ข้าพระพุทธเจ้าได้กระทำการครั้งนี้ ให้สำเร็จลุล่วงในชั่วที่มีลมหายใจอยู่นี้ เพื่อจักได้ยื่นยอวิญญูสงสาร อัน ยาวนานให้สั้นลง สมดังมโนรปปรารถนา ทั้งเพื่อความรุ่งเรืองวัฒนาสถาพรแห่งพระพุทธศาสนาและ ดินแดนพุทธภูมินี้ชั่วกัลปาวสานด้วยเทอญ.

ชุมนุมฟื้นฟูธรรมพื้นไทยแห่งยุคหลังกึ่งพุทธกาล

**Re-Establishment of Buddha's Instruction and Research of
Thailand's History Society (2547)
(REBIRTHS-2547)**

สารบัญเรื่อง

	หน้าที่
ภาคที่ ๑ ความจริงที่บรรพบุรุษสืบรักษากันมา	๔
ภาคที่ ๒ ความลงที่ทำให้เราหลงเชื่อ	๑๗
ภาคที่ ๓ เมื่อรู้ว่าเราถูกหลอกเหมือนเขาเห็นเราเป็นคนโง่	๒๒
ภาคที่ ๔ ข้อสมมติฐานใหม่ที่ว่าหลวงจีนฟาเหียนไม่ได้ไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่อินเดีย	๒๗
ภาคที่ ๕ บทส่งท้ายถึงคนรุ่นต่อไป	๓๒

ภาคที่ ๑

ความจริงที่บรรพบุรุษสืบรักษากันมา

นับเป็นเวลานานนมที่บรรพบุรุษของเราแต่โบราณได้บอกเล่า และถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผืนแผ่นดินแห่งนี้ ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น จากปากต่อปาก สืบ ๆ กันมา ที่เรียกว่า “ปรัมปรา” แต่คนรุ่นหลังมักจะเข้าใจความหมายของคำว่า ปรัมปรา ไม่ต่างจากคำว่าเรื่องโกหกที่เป็นไปไม่ได้จริง จะด้วยสาเหตุอันใดก็ตามแต่และไม่เป็นประโยชน์เท่าใดที่จะเสียเวลาค้นหาเหตุอันนั้น

บรรพบุรุษของเรา ที่อาศัยผืนแผ่นดินที่เป็นคาบสมุทรอันกว้างใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ประเทศพม่า ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าเมียนมาร์อย่างน่าเสียดาย ประเทศไทยซึ่งเปลี่ยนมาจากสยาม ประเทศลาว ประเทศกัมพูชาหรือเขมร ได้บันทึกเรื่องราวทั้งหลายที่เกิดขึ้นในผืนแผ่นดินแห่งนี้ ไม่ใช่เพียงแค่ ๑๐๐ ปี ๑๐๐๐ ปี คุณเชื่อหรือไม่? เรื่องบางเรื่องย้อนไปถึงครั้งปฐมกาล คือเมื่อครั้งที่โลกนี้เกิดขึ้นนานเท่าใดไม่รู้ว่าจะพันล้านปี หรือ หมื่นล้านปี จนทำให้คุณไม่เชื่อนั่นเอง

แต่เอาเถิด ในเบื้องต้นนี้ข้าพเจ้าจะพิสูจน์ย้อนไปเพียงแค่สองพันหกร้อยกว่าปีก่อน ส่วนที่ไกลกว่านั้นอยู่ที่ตัวท่านทั้งหลายก็แล้วกัน

มีตำนาน นิทานปรัมปรา ที่ถ่ายทอดสืบ ๆ กันมามากมายจนไม่อาจที่จะหยิบยกมาให้ท่านทั้งหลายได้อ่านทั้งหมดได้ แม้ในตำนานแต่ละเรื่อง ก็คงจะคัดตอนที่สำคัญมาพอเพื่อเป็นสังเขป พอแต่เพียงประกอบเรื่อง ซึ่งหากท่านสนใจไขว่คว้าที่จะอ่านข้าพเจ้าก็จะได้ออกแหล่งที่มา เพื่อสืบหาต่อไป

ตำนานแรกที่จะหยิบยกมาเป็นต้นเค้าในที่นี้ คือ “อุรังคธาตุ ตำนานพระธาตุพนม” ที่เชื่อกันว่าแต่งไว้โดยพระอรหันต์ ๕ องค์ ซึ่งได้เคยเกิดร่วมสมัยพระพุทธเจ้าองค์พระสมณโคตม และมีส่วนในการร่วมอุปนาถพระอุรังคธาตุคือพระธาตุส่วนหน้าอก ที่ภูเก้าพรว้า ต่อมาได้เวียนว่ายในวัฏสงสาร ได้ออกบวชในพระพุทธศาสนา จนได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ และได้บันทึกเรื่องราวทั้งหลายที่เกิดขึ้น แต่นักภูมิหลังกลับให้ความสำคัญเป็นเพียงแค่ “เรื่องความ” ประกอบการเขียนประวัติศาสตร์ของชนเผ่าเท่านั้น ดังที่ข้าพเจ้าจะขอคัดลอกความเห็นของท่านอาจารย์พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ ซึ่งปรากฏในบทนำเสนอ ใน “อุรังคธาตุ ตำนานพระธาตุพนม” ที่จัดพิมพ์เนื่องในการสัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ ตอนหนึ่งที่ว่า

“...บุคคลที่เอกสารเรื่อง “อุรังคธาตุ (ตำนานพระธาตุพนม)” ต้องการจะเน้นนั้นได้แสดงให้เห็นในการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้น ในระยะเวลาที่พระพุทธเจ้ายังไม่นิพพาน ได้เสด็จมาถึงภูเก้าพรว้าและได้พบพญาศรีโคตบูร พระองค์ได้มีโอกาสอุ้มบาตรมาส่งพระพุทธเจ้าที่ภูเก้าพรว้า หลังจากที่พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปบิณฑบาตในเมืองศรีโคตบูร ผู้เรียบเรียงตำนานได้กำหนดให้พญาศรีโคตบูรถึงแก่กรรมในระยะเวลาใกล้เคียงกับที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน จึงไม่มีโอกาสร่วมสร้างเจดีย์พระธาตุพนมเมื่อ พ.ศ. ๘

ผู้เรียบเรียงได้กำหนดให้พญาศรีโคตบูรมาเกิดเป็นพญาสุริยวงศาธรรมิกราชเมืองร้อยเอ็จ ประตู่ในสมัย พ.ศ. ๘ ซาติหนึ่งก่อน ตำนานเมืองร้อยเอ็จจึงเกิดขึ้นเพื่อไว้รับกับชาตินี้ของพญาโคตรบูร และเพื่อเป็นการปูพื้นที่มาของพระยาสุริยวงศา สมัยลาวล้านช้างว่า การที่พระองค์มาจากเมืองร้อยเอ็จก่อนที่จะได้ครองเวียงจันทน์นั้น ก็เพราะในชาติก่อนโน้นเมืองร้อยเอ็จเป็นเมืองที่พระองค์เคยประทับมาก่อน

หลังจากมีชาติกำเนิดเป็นพญาสุริยวงศาธรรมิกราชเมืองร้อยเอ็จประตูแล้ว พญาศรีโคตบุรจึงได้กลับชาติมาเกิดเป็นพญาสมิตตธรรมเมืองมรุกขนคร (คือเมืองที่ย้ายมาจากเมืองศรีโคตบุร) ร่วมชาติกับพญาทั้ง ๕ ผู้สร้างเจดีย์พระธาตุพนม ซึ่งในชาตินี้ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕ องค์ ในตอนนี้ การดำเนินเรื่องของบุคคลสำคัญผู้นี้ สามารถวกเข้าหาเรื่องในตำนานเดิมคือ “อุรังคธาตุ” ได้ เพราะตามตำนานเดิม เจดีย์พระธาตุพนมได้รับการบูรณะอีกครั้งหนึ่งโดยพญาสมิตตธรรมเมืองมรุกขนคร”

ท่านทั้งหลายหากได้อ่านบทนำเสนอนี้ คงจะพอมองออกว่า นักวิชาการสมัยใหม่คิดอย่างไร? กับตำนาน นิทานปรัมปรา ที่บรรพบุรุษแต่โบราณสืบทอดรักษากันมาแต่ครั้งอดีต และอาจเกิดความสงสัย และเชื่อตามทันทีว่า เรื่องราวที่ถ่ายทอดอยู่ในตำนาน ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจริง เป็นแต่เพียงเรื่องที่ร้อยเรียงหรือแต่งขึ้น เพื่อให้ดูสมจริง แต่จริง ๆ แล้ว พระพุทธเจ้าไม่เคยเสด็จมาบิณฑบาตถึงเมืองศรีโคตบุร เพราะนักวิชาการเชื่อว่าพระพุทธเจ้าอยู่ที่อินเดียซึ่งอยู่ห่างจากดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำโขงเป็นพันกิโลเมตร การที่พญาศรีโคตบุรตายไปแล้วจะกลับชาติมาเกิดเป็นคนโน้นที่ แล้วมาเกิดเป็นพญาสมิตตธรรมเมืองมรุกขนครไม่ได้เป็นจริงหรอก เป็นแต่เป็นเป็นเรื่องแต่งเพื่อเสริมบาร์มีคน ๆ หนึ่งเท่านั้น และนั่นข้าพเจ้ากำลังสรุปว่า นักวิชาการจำนวนไม่น้อยตั้งแต่อดีตจนถึงในปัจจุบัน ที่ได้ร่ำเรียนวิทยาการจากปรมาจารย์ชาวตะวันตก ไม่เคยเชื่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในตำนาน และทั้งไม่เชื่อเรื่องที่พระมหากัสสปปัญฺฑริอุ “พระอุรังคธาตุคือพระธาตุส่วนหน้าอกของพระพุทธเจ้า” มาประดิษฐานไว้ที่ภูเก้าพร้าว เมื่อปี พ.ศ. ๘ ตามที่พระพุทธองค์ได้ตรัสสั่งไว้กับพระมหากัสสปเถระเมื่อยังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ และเสด็จมาที่เมืองหนองหานหลวงเพื่อมาชมรอยพระบาท ปัจจุบันคือ พระธาตุเชิงชุม สกลนคร ซึ่งพระบรมศาสดาตรัสเทศนาแต่พระมหากัสสปเถระเป็นภาษาบาลีว่า “อุรังคธาตุก กสสปคิริ อปฺปุตฺตรา” ดังนี้ แล้วพระศาสดาจึงผินพระพักตร์เฉพาะซึ่งภูเก้าพร้าว จึงตรัสว่า ดูกัสสป ตถาคตนิพพานแล้วเธอจึงนำเอาอุรังคธาตุตถาคตมาไว้ที่ภูเก้าพร้าวที่นี่ อย่าได้ละทิ้งคำตถาคตสั่งไว้นี้เสีย พระมหากัสสปเถระเมื่อได้สดับพระพุทธพจน์ดังนั้นก็ชื่นชมยินดี ยกขึ้นยังอัญชูลีว่า สาธุ สาธุ แล้วก็กลับไปสู่ที่อยู่

ใครจะเชื่อหรือไม่ก็ช่างเถิด แต่ข้าพเจ้าเชื่อและจะทำลายความเห็นผิดทั้งหลายที่เกิดขึ้นให้มลายหายไปในลำดับต่อไป ไป จึงจะขอเน้นความสำคัญในอุรังคธาตุนิทาน เพื่อท่านทั้งหลายที่ยังไม่เคยได้อ่านจะได้รู้พอเป็นสังเขป ดังนี้

เมื่อพระพุทธเจ้ายังธรมานอยู่สำราญในเขตวันอารามยามใกล้รุ่ง เจ้าอนนทอุปฐากด้วยน้ำและไม้สีฟัน เมื่อพระพุทธเจ้าเมียนกิจชำระแล้ว หลังเห็นโบราณประเพณีแห่งพระพุทธเจ้าทั้งสามพระองค์ ที่เสด็จเข้าสู่พระนิพพานไปแล้ว ทรงไว้ยังธาตุในดอยกัปปนคิริอันมีในที่ใกล้เมืองศรีโคตบอง พระพุทธเจ้าทรงผ่ากัมพลผืนแดงงาม มีวรรณเหมือนแสงสุริยาอาทิตย์เมื่อแรกขึ้น และผ่ากัมพลผืนนี้พระนางกัสาโคตมีได้ถวายให้เป็นทานเมื่อแรกปลูกฝ้ายนั้น พระนางได้เอาแท่งคามาผสมกับน้ำ หดต้นฝ้ายนั้นวันละแสนทุก ๆ วันเพื่อเหตุนั้น เมื่อต้นฝ้ายนั้นเป็นดอกออกมา จึงมีสีแดงงาม

พระพุทธเจ้าทรงบาตรอวยหน้าสู่ทิศตะวันออก เจ้าอนนทนำพุทธลีลามาทงอากาศ ลงที่ดอนก่อนเฝ้าที่นั่นก่อน แล้วจึงมาสถิตย์อยู่แคว้นหนองคันแทเลื้อน้ำ ทอดพระเนตรเห็นแล่นคำตัวหนึ่งแลบลันที่ โพนจิกเวียงจัวได้ปากห้วยกู่คำ พระพุทธเจ้าทรงกระทำหสิตุการแย้มหัว เจ้าอนนทจึงไหว้วา พระพุทธเจ้าแย้มหัวด้วยเหตุสิ่งใดจา

พุทธพยากรณ์

ดูราอาณนที ตถาคต เห็นแล่นคำแลปลิ้นให้เป็นเหตุ เมืองสุวรรณภูมินี้ เป็นที่อยู่แห่งนาคทั้งหลาย มีสุวรรณนาคเป็นเค้า แลผีเสื้อน้ำเลื้อบก ยักษ์ทั้งมวลภายในโพ้น คนฝูงอยู่อันนี้ แม้รู้ธรรมก็ดีจะเลือกหาผู้รู้ธรรมจะเลือกหาผู้มีสัจจะได้ยากนัก แลจักหล่านาคาที่ปั้นแผ่ไปมา เป็นหลายแห่งหลายชื่อ บางพ่องจักเชื่อบุญคุณแก้วทั้งสามสิ้น บางพ่องจักเชื่อบุญคุณแก้วทั้งสามถ่องหนึ่ง และจักเชื่อมีจกาทิภูฏิส่วนหนึ่ง บางพ่องจักเชื่อบุญคุณแก้วทั้งสามส่วนหนึ่งจักเชื่อมีจกาทิภูฏิส่วนสองส่วน บางพ่องก็บ่เชื่อบุญคุณแก้วทั้งสามสักอัน จักถือมีจกาทิภูฏิส่วนอันเป็นคลองแห่งอบายทั้ง ๔ สิ่งเดียว เหตุว่าตถาคตเห็นแล่นคำแลปลิ้นนั้น เป็นนิมิตร เมื่อใดท้าวพระยาองค์เป็นเชื้อหน่อพุทธวงศ์ได้มาเสวยราชสมบัติ พุทธศาสนา บ้านเมือง จักรุ่งเรืองเหมือนดังเมื่อภูตถาคตยังธรมานอยู่ เมืองอันนี้เป็นที่เที่ยวไปมาแห่งพระโพธิสัตว์แต่ก่อน เป็นเหตุจักนำมาส่งผลเวร เมื่อตถาคตเสวยพระชาติเป็น ท้าวสุทนต์ ได้มาเช่าในศาลายักษ์ที่นั่น จึงพลัดนางแก้วเจียรประภา เมื่อเป็นท้าวสุทนต์ ก็ได้มาเช่าศาลายักษ์ที่นั่น มีฤษีตนหนึ่งอยู่ในป่าที่นั่นมีเมตตาให้พ้นจากยักษ์กินในกาลครั้งนั้น

ดูราอาณนที เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้ว พระยานาคจักก่อแรกเป็นเมือง ตั้งไว้ที่แคมน้ำเพียงหาดทราย และยังมีพระยาองค์หนึ่งชื่อว่าสมิตตธรรม จักให้นาเครื่องปญจราชกกุธภัณฑ์ มาหัดทรงกะทาศายผู้หนึ่ง อันเป็นพ่อไร่พ่อนาพร้อมทั้งตระกูลวงศ์ มาเป็นใหญ่ในเมืองสุวรรณภูมินั้น ให้เป็นพระยาจันทบุรี จักได้ตั้งไว้ยังพระพุทธรูปเป็นปฐม ก่อนท้าวพระยาทั้งหลาย พระยาจันทบุรีองค์นั้นหมั่นพระยาปัสเสนมาเกิดใช้กรรมอันเป็นเศษปุ้มใหญ่หนักเป็นเค้า...

ก่อนจะข้ามไปความตอนต่อไป จึงขอชี้ให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณาความเริ่มต้นของอวัจนนิทานนี้ ก่อน โดยจะเห็นว่า เริ่มจากการพยากรณ์ของพระพุทธเจ้า ที่เสด็จมาจากเขตวันอาราม ในเมืองสาวัตถี ตรงนี้สำคัญทีเดียว เพราะถ้าเราคิดว่าเรื่องนี้เป็นเพียงนิทานปรัมปราหาความจริงไม่ได้ เป็นแต่เพียงเรื่องแต่งขึ้นเพื่อที่จะยกย่องกษัตริย์ลาวในเวลาต่อๆ มาเท่านั้น อย่างที่นักวิชาการ นักรู้พยายามชี้แล้ว ก็เท่ากับว่าบรรพบุรุษแต่โบราณกาลของเรา ช่างเป็นผู้ที่เหลวไหลมากที่แอบอ้างเอาพระพุทธเจ้ามาเป็นเครื่องมือดำเนินเรื่อง แล้วแต่งเรื่องการกลับชาติมาเกิดของพระยาปัสเสนคือ พระเจ้าปัสเสนทิโกศล ซึ่งในอดีตเป็นกษัตริย์แห่งแคว้นโกศล มีเมืองหลวงอยู่ที่สาวัตถี ตามความเห็นของนักรู้ทั้งหลายก็คืออยู่ที่ ประเทศอินเดีย นี่อาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่นักวิชาการทั้งหลายที่ทั้งไม่เชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด หรือแม้เชื่อก็คงไม่คิดว่าพระเจ้าปัสเสนทิโกศลจะมาเกิดใหม่ยังเขตประเทศลาว จึงเห็นว่าเรื่องตามตำนานเป็นแต่เพียงนิทานที่แต่งขึ้นโดยไม่มีมูลความจริง แล้วอ้างว่าเป็นคำพยากรณ์ของพระพุทธเจ้า แต่ก็เอาเหตุการณ์การกลับชาติมาเกิด เป็นเรื่องที่พิสูจน์ได้ยาก แต่ผลของกรรมที่จะเกิดแก่ผู้มีมีจกาทิภูฏิส่วน หากตั้งใจทำลายล้างคำของพระพุทธเจ้า พระอรหันตเจ้าเขาย่อมได้รับผลของกรรมและจะรู้อยู่แก่ตัว เว้นแต่ไม่ได้ตั้งใจเจตนาแต่เป็นไปด้วยความไม่รู้ ก็คงจะได้ผลกรรมเบาบางลงไปบ้าง

จากนั้นก็จะเป็นคำพยากรณ์ของพระพุทธเจ้าของเรา ในการเกิดขึ้นของเมือง และบุคคลอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพระยาจันทบุรีนี้ และมีความตอนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพระยาศรีธรรมมาโคกราชหรือพระเจ้าอโศกมหาราช ว่า

ดูราอาณนที พระยาไชยประเสริฐจากเอกราชอันนั้นมาอยู่เสวยราชสมบัติ ได้นางเทวีแก้วอันเกิดกับนั้น มาตั้งชื่อเมืองว่า เมืองจันทบุรีศรีสัตตนาคร ว่าเมืองของพระยานาคให้ความสวัสดิแก่บุรีจันทรังนั้น เทพดา นาค และมเหสีทั้งหลายก็ชื่นชมยินดี ให้เสียงสาธุการทั่วกันไปทั่วทุกทิศานุทิศ จักได้

โชตนาพระพุทธศาสนาทั่วไปในอาณาจักรบ้านเมือง ท้าวพระยาทั้งหลายจักได้ก่อเจดีย์โลมธาดูตถาคค อันพระยาศรีธรรมมาโคกเอามารูปนาไว้ในที่ต่าง ๆ ส่วนท้าวพระยาผู้อื่นมีบุญสมภารน้อย ก็บ่มีอาจก่อเจดีย์โลมธาดูอันพระยาศรีธรรมมาโคกประดิษฐานไว้นั้นได้ เทาเวนไว้แต่เชื้อหน่อพุทธพงศ์มีบุญสมภารมาก พระยาองค์นั้นและจักได้ก่อเจดีย์โลมธาดูหัวหนาดธาคค ไว้ที่ภูเขาหลวงนั้น สืบต่อพระยาจันทบุรี บ่แต่เท่านั้นจักได้ก่ออุบมุงโลมธาดูพระอรหันต์ชีณาสพ ที่พระยาจันทบุรีพร้อมด้วยพระอรหันต์สององค์ได้นำมารูปนาไว้ในป่าที่นั่น

ความต่อจากนี้พระพุทธองค์ได้พยากรณ์อดีตชาติและการเวียนว่ายตายเกิดตามผลกรรมของพระยาไชยประเสริฐนั้น ให้แก่พระอานนท์ได้รับรู้ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าที่จะหาอ่าน จะมีเรื่องการก่อเจดีย์รูปนาโลมธาดูฝ่าพระบาทเบื้องขวา อันพระอรหันต์นำมารูปนาไว้ที่เมืองลาหนองคาย คำพยากรณ์มีต่อไปจนถึงพระยาไชยประเสริฐนั้นได้ไปเกิดใหม่อีกครั้งเป็นบุตรของพระยาวงศา แห่งเมืองร้อยเอ็จประตุ มีชื่อว่า สุริยกุมาร ต่อมาได้มาเสวยราชสมบัติในเมืองจันทบุรีนั้น มีพระนามว่า พระยาสุริยวงศาไชยจักรธรรมิกราชา เชษฐาธิราช เป็นพระยาองค์ประเสริฐ ยิ่งกว่าพระยาในชมพูทวีปทั้งมวล และเมื่อตายไปก็ได้ไปเกิดในภพภูมิต่าง ๆ เช่นไปเกิดในเมืองพาราณสี แล้วออกบวชเป็นฤๅษี จากชาติฤๅษีได้ไปเกิดที่เมืองอินทปัฐนคร แล้วมาเกิดอีกครั้งในเมืองกุรุท ชื่อว่าสุริยวงศากุรุท เมื่อได้เสวยราชสมบัติเป็นพระยาสุริยวงศา ได้กลับมาตั้งเมืองในเมืองร้อยเอ็จประตุอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอ่านแล้วก็น่าจะพอเข้าใจความนึกคิดของนักวิชาการ เพราะการกลับชาติมาเกิดยังไม่เท่าไร แต่การที่เคยเกิดแถวลุ่มน้ำโขงแล้วไปเกิดที่เมืองพาราณสี ประเทศอินเดีย กลับมาเกิดแถวลุ่มน้ำชีที่ร้อยเอ็ด ประเทศไทย แล้วกลับไปเกิดที่เมืองอินทปัฐนคร เมืองหลวงของแคว้นกุรุ ที่ประเทศอินเดีย แล้วกลับมาเกิด ในเมืองกุรุท ไม่ห่างจากเมืองร้อยเอ็จประตุอีก คงจะทำให้นักวิชาการปวดเศียรเวียนเกล้าอยู่ไม่น้อยทีเดียว จนไม่อยากจะเชื่อว่าจะเป็นเรื่องจริง เอาเป็นว่าเก็บไว้ก่อนตรงนี้ เมื่ออ่านจบเล่มแล้วค่อยกลับมาพิจารณาอีกครั้งว่าจะเป็นได้จริงหรือไม่ แต่ข้าพเจ้าอยากจะขอบอกตรงนี้ว่า พระยาสุริยวงศา พระองค์นี้ไม่ใช่ธรรมดาเป็นแน่ เพราะท่านเกิดบ่อยเหลือเกิน จึงควรได้พิจารณาจากคำพยากรณ์ของพระพุทธองค์ต่อดังว่า...

ส่วนพระยาสุริยวงศา เมื่อมาสร้างเมืองร้อยเอ็จประตุได้นางเทวีแก้ว พระพุทธศาสนารุ่งเรืองเหมือนดังแต่ก่อน ครั้นจุติก็ไปบังเกิดในเมืองสวตถิ สืบพระพุทธศาสนาเป็นครั้งที่ ๓ แล้วจุติไปเกิดในเมืองกุสินารา แลเมืองราชคฤห์ โชตนาพระพุทธศาสนาเมืองละ ๓ ครั้ง โดยลำดับโสฬสนครแลเมืองน้อยทั้งหลาย เวียนกลับไปลังกาทวีปครึ่งหนึ่งแล้วกลับคืนมาในเมืองอินทปัฐนคร ในชาติอันถ้วน ๓ ตลอด ๕๐๐๐ วรรษา ครั้นจุติจากชาติอันถ้วน ๓ ก็ได้ไปบังเกิดในชั้นดุสิต ปรากฏชื่อว่า สุริยวงศาไชยจักร เทพบุตรอริยมตไตรยโพธิสัตว์ ดูรา อานนท์ ธาคคท่านายไว้นี้ก็เป็นเอกเทศแต่โดยสังเขป

ก็เป็นอันว่าพระพุทธองค์ ได้ทรงพยากรณ์ทำนายเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นและเกี่ยวข้องถึงบุคคลสำคัญ ๒ พระองค์ คือ พระเจ้าปัสเสนทิโกศล ซึ่งในคัมภีร์อนาคตวงศ์ท่านได้รับคำพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ๆ แล้วว่าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตมีพระนามว่า พระธรรมราช และอีกท่านหนึ่งคือ พระยาสุริยวงศาหรือพระยาศรีโคตรบูร ว่า จะได้มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตข้างหน้าพระองค์หนึ่ง มีพระนามว่า พระศรีอริยมตไตรย เป็นอันว่าคำพยากรณ์ของพระพุทธองค์ที่มีแก่พระอานนท์ที่แคมหนองคันแทเสื่อน้ำ ก็สิ้นข้อความเพียงเท่านี้

สิ่งที่ข้าพเจ้าอยากจะให้ท่านทั้งหลาย ได้ร่วมตั้งข้อสังเกตในเบื้องต้นนี้ก่อนก็คือ ประการแรก กษัตริย์ในลุ่มน้ำโขง ๒ พระองค์ได้รับคำพยากรณ์ว่าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตข้างหน้า ซึ่ง

สถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์จะเป็นที่เดียวกัน นั่นหมายความว่าท่านต้องไปตรัสรู้ที่ประเทศอินเดีย ประการที่ ๒ ชื่อเมืองต่างๆ ที่กล่าวถึงว่ากษัตริย์ทั้ง ๒ พระองค์เวียนว่ายตายเกิดนั้น มีเมืองที่พวกเราเชื่อว่าอยู่ที่ประเทศอินเดีย ไม่ว่าจะเป็นสาวัดถิ พาราณสี กุสินารา และราชคฤห์

การที่พระโพธิสัตว์ทั้ง ๒ พระองค์จะไปตรัสรู้ที่ประเทศอินเดีย หรือจะเวียนว่ายตายเกิดกลับไปกลับมาระหว่างแถบลุ่มน้ำชี-ลุ่มน้ำโขง กับประเทศอินเดีย ย่อมจะมีความเป็นไปได้ เพราะเป็นเรื่องของจิต ที่จะสามารถจุติที่ใดก็ได้ แต่หากได้อ่านอุรังคธาตุตอนต่อๆ ไป ที่จะกล่าวถึงความสัมพันธ์และการไปมาหาสู่ระหว่างผู้คนในดินแดนแถบลุ่มน้ำโขงกับบ้านเมืองในประเทศอินเดีย เรื่องนี้น่าคิด เพราะระยะทางไม่ได้ใกล้ ทั้งต้องผ่านสภาพภูมิประเทศที่เป็นแม่น้ำ ภูเขา หรือท้องทะเล มหาสมุทร ท่านทั้งหลายก็อาจเกิดความสงสัยว่าจะเป็นไปได้จริงหรือ? ดังที่ข้าพเจ้าจะได้ขอคัดเรื่องราวที่มีในอุรังคธาตุนิทาน มาให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณาต่อไปดังนี้

ดูกรอานนท์ บุคคลบุขารูปตถาคต และศาสนาที่ตถาคตตั้งไว้ด้วยดอกไม้ธูปเทียนนั้น ชื่อว่ามีได้บูชา ส่วนบุคคลบูชาได้ชื่อว่าบูชานั้น ตถาคตจะสั่งเธอไว้ ภิกษุ สามเณร หรือคฤหัสถ์ก็ตาม ที่ปฏิบัติถูกต้องตามคำสั่งสอนของตถาคต ถึงแม้ว่าจะไม่มีเครื่องสักการก็ตามเป็นแต่เพียงมีจิตตั้งเลื่อมใสเชื่อในคุณพระรัตนตรัย ไหว่นบแต่มือเปล่าๆ ก็ได้ชื่อว่าบูชาอันประเสริฐยิ่งกว่าประเสริฐ เมื่อพระศาสดาตรัสสั่งกับพระอานนท์ดังนี้แล้ว จึงทรงอธิษฐานว่า เมื่อใดกัสสปยังไปมารับเอาอุรังคธาตุของตถาคตไปไว้ ที่คอยกับปนคิริ ไฟธาตุอย่าได้ไหม้สรีระตถาคต ทรงอธิษฐานแล้วก็เสด็จเข้าสู่นิพพาน

ครั้งนั้น พระมหากัสสปเถระพร้อมด้วยพระอรหันต์ทั้ง ๕๐๐ องค์ นำเอาพระอุรังคธาตุ ไปประดิษฐานที่ภูกัฬาร้า แต่จะนำไปพักที่เมืองหนองหานหลวงนั้นก่อน ครั้งนั้นท้าวพระยาทั้งหลาย มีพระยาจุลณีพรหมทัต พระยาอินทปัฐนคร พระยานันทเสน พระยาสุวรรณภิงคาร และพระยาคำแดง รู้ข่าวว่าพระมหากัสสปเถระจะนำเอาพระอุรังคธาตุของพระศาสดามาประดิษฐานไว้ที่ภูกัฬาร้าดังนั้น พระยาจุลณีพรหมทัต พระยาอินทปัฐนคร พระยานันทเสน ทั้ง ๓ พระองค์พร้อมด้วยไพร่พลโยธา เสด็จมาประทับและพักที่ฝั่งแม่น้ำธนนทีได้ปากเซที่นั่น จึงตรัสสั่งให้ไพร่พลโยธาทั้งหลาย ๕๐๐ คน สกัตหินมุขต์มาสร้างอารามไว้คอยท่าพระมหากัสสปเถระ

ส่วนเมืองหนองหานหลวงและเมืองหนองหานน้อยนั้น มีพระยาสุวรรณภิงคารและพระยาคำแดงทั้ง ๒ พระองค์เป็นประธาน แล้วจึงตรัสสั่งให้ไพร่พลโยธาทั้งหลายสกัตหินมุขต์หินแลงมาไว้ให้เป็นกองๆ สำหรับก่ออุบมุง บนยอดดอยแท่น ที่พระศาสดาเสด็จมาประทับ แต่เมื่อครั้งก่อนโพ้น...

ความต่อจากนั้นจะเป็นเรื่องราวการสร้างอุบมุงแข่งขันกันระหว่างฝ่ายชายกับฝ่ายหญิง ซึ่งก็คือพระธาตุ ภูเพ็ก กับพระธาตุนารายณ์เจงเวง ที่จังหวัดสกลนคร ในปัจจุบัน ซึ่งท่านทั้งหลายควรจักได้หามาอ่านเพื่อจะได้รู้ประวัติและความเป็นมาของพระธาตุทั้งสอง ซึ่งในที่นี้ข้าพเจ้าจะขอเว้นไว้ แต่จะขอยกเอาความสำคัญอยู่ตอนหนึ่ง ซึ่งเป็นคำของพระอรหันต์ คือ พระมหากัสสปเถระที่ทูลห้ามแก่พระยาสุวรรณภิงคารที่จะขอแบ่งเอาพระอุรังคธาตุไว้ครึ่งหนึ่ง เพื่อก่ออุบมุงรูปนาพระอุรังคธาตุไว้ที่เมืองหนองหานหลวง ดังนี้ว่า

ขอมหาบพิตรอย่าได้ม้างพุทธวณะของพระศาสดาเลย ไม่เป็นมงคลแก่บ้านเมืองดอก โบราณธรรม พุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ทรงตรัสไว้ว่า ท้าวพระยามหากษัตริย์องค์ใดม้างพระพุทธวณะ ทรงเข้าพระทัยว่าเป็นการกุศลดังนี้ เทวดาทั้งหลายพร้อมด้วยมเหล็กขารักษ์ที่รักษาภูมิสถาน

บ้านเมือง และรักษาพระบรมธาตุพระพุทธเจ้า เทียรย่อมดิเตียนและโกรธมากนัก บิ่ให้มีความเจริญ แก่บ้านเมืองแท้จริง

และขอข้ามไปเนื้อความต่อไปว่า..

พระมหากัสสปเถระเจ้าผู้แจ้งในพุทธวิสัยที่พระศาสดาทรงพยากรณ์ไว้นั้นว่า “กบปณคิริ” แปลว่า ดอยเขี้ยวใจเป็นกำพรว้า พระพุทธเจ้าอาศัยซึ่งพระยาติโคตรบุรพระองค์นั้นเมื่อชาติหนึ่งหลัง พระยาได้นำเอา ลูกนก ไช้เต่า และไข่ตะกวดมากินและขายเลี้ยงชีวิต ครั้นเกิดมาจึงได้เป็นคนเขี้ยวใจและปราศจากบิดา มารดา และบุตร ภรรยา และเสนาอำมาตย์ที่พึงใจ พระองค์จักได้เป็นผู้รื้อนาพระอัฐครธาตุไว้ในดอยอันนี้ๆ จึงได้ชื่อว่า ดอยเขี้ยวใจกำพรว้าก็เพื่อเหตุอันนั้น

อนึ่ง พระพุทธเจ้าสั่งให้เอาพระอัฐครธาตุมาประดิษฐานเป็นภาษาบาลีว่า “อัฐครธาตุ” ในดอยเขี้ยวใจ ตามที่พระศาสดาตรัสว่า พระยาติโคตรบุรเสมออก พระยาเป็นเชื้อเนื้อหน่อพุทธวงศ์ ท้าวพระยาทั้ง ๕ ที่มา ก็เป็นเนื้อหน่อพระอรหันต์ และเป็นพระยาธรรมสืบพระพุทธศาสนา พระมหากัสสปเถระเจ้ามองเห็นเหตุดังนี้ จึงเทศนาให้พระยาทั้ง ๕ ทรงทราบแต่เล็กน้อย

ความต่อจากนั้นไป เป็นรายละเอียดการก่ออุบมุง พร้อมทั้งรายละเอียดวัตรของตลอดทั้งพระราชาธิบดีของพระยาทั้ง ๕ ที่ได้บริจาคบูชาและบรรจุไว้ใต้ฐานอุบมุง จึงขอข้ามไปตอนที่ว่า

พระมหากัสสปเถระเจ้า พร้อมด้วยพระอรหันต์กับทั้งท้าวพระยาทั้ง ๕ จึงไปนำเอาพระอัฐครธาตุเข้าไปรื้อนาไว้ในอุโมงค์นั้น แล้วให้ปิดประตูไว้ทั้ง ๔ ด้าน

ขณะนั้น พระอัฐครธาตุที่หุ้มห่อไว้ด้วยผ้ากัมพล ทรงกระทำปาฏิหาริย์เสด็จออกมาประดิษฐานอยู่บนฝ่ามือกำขวของพระมหากัสสปเถระเจ้าผู้อัศรสาวก พระอรหันต์พร้อมกับท้าวพระยาทั้ง ๕ กับทั้งเสนาอำมาตย์ เห็นเป็นอัศจรรย์ดังนี้ ก็เปล่งเสียงสาธุการขึ้นพร้อมกัน

ครั้งนั้น พระมหากัสสปเถระเจ้า ระลึกถึงพระพุทธวณะที่พระศาสดาตรัสสั่งไว้ว่า ให้นำเอาพระอัฐครธาตุไปประดิษฐานไว้ที่กำพรว้า พระศาสดามิได้ทรงสั่งให้รื้อนาไว้ พระมหากัสสปเถระเจ้าผู้แจ้งแสรังกล่าวว่า ชรอยว่าพระพุทธวิสัยทรงมองเห็นว่า จักมีบุคคลทั้งหลายที่เป็นเชื้อเนื้อหน่อพุทธวงศ์ และเชื้อเนื้อหน่อพระอรหันต์ จักเกิดมีในกาลภายหน้านั้น จะได้มาบูรณะปฏิสังขรณ์ต่อไป บัดนี้เราทั้งหลายอย่าได้รื้อนาไว้ตามพุทธวณะนั้นเลย

ทันใดนั้น พระอัฐครธาตุก็กระทำปาฏิหาริย์เสด็จกลับไปประดิษฐานในอุโมงค์ ผ้ากัมพลก็คลี่คลายขยายออกรองรับ พระอัฐครธาตุก็เสด็จเข้าไปประดิษฐานอยู่ดังเก่า

พระยาสุวรรณภิงคารทอดพระเนตรเห็นเป็นอัศจรรย์ ทรงระลึกถึงถ้อยคำของพระมหากัสสปเถระเจ้าห้ามไว้แต่ก่อน พระองค์ทรงเสด็จประทับ ท้าวพระยาทั้ง ๕ จึงได้พร้อมกันสร้างบานประตูอุโมงค์ด้วยไม้ประดู่ใส่ดานปิดไว้ แล้วทรงแต่งตั้งให้คนทั้งหลายไปนำหินที่เมืองกุสินารายมาก่อนหนึ่ง ทำเป็นรูปอัจฉมุขไว้ที่กก ผิงไว้ทิศเหนือหมายเมืองมณฑลในชมพูทวีป แล้วให้ไปนำเอาหินมาแต่เมืองพาราณสีก่อนหนึ่ง ทำเป็นรูปไวกก ผิงไว้ทิศใต้หมายเมืองมณฑล แล้วให้ไปนำเอาหินมาแต่เมืองลังกาก่อนหนึ่ง ผิงไว้ด้านตะวันออกมุขได้ เอามาแต่เมืองตักกศิลาาก่อนหนึ่ง ผิงไว้ด้านตะวันตกมุขเหนือ จึงให้สร้างเป็นรูปม้าอาชาไนยไว้หมายด้านเหนือว่า พระอัฐครธาตุพระพุทธเจ้าได้เสด็จออกมากระทำปาฏิหาริย์ รู้ในคำพระพุทธวณะ ทรงพยากรณ์ไว้ในศาสนานครนิทาน อยู่ทิศเหนือเจือไปทิศใต้ ให้เอาช้างทางม้าอาชาไนยหันไปทางเหนือ เพื่อเหตุนี้

เป็นอันว่าการประดิษฐานพระอัฐิธาตุภาคปรกติก็เสร็จสิ้นลง พระยาทั้ง ๕ ก็แยกย้ายกัน ถัดจากนั้น จะเป็นภาคพิศดาร กล่าวคือจะเป็นการบูชาพระอัฐิธาตุของพระอินทร์ ตลอดทั้งเหล่าเทวดาทั้งหลาย ตลอดทั้ง นาค ครุฑ กุมภัณฑ์ คนธรรพ์ และยักษ์ทั้งหลาย ก็มาพร้อมกันเล่นมหรสพ สมโภชสักการบูชา ซึ่งนักวิชาการทั้งหลายคงจะไม่สามารถยอมรับได้ แต่สำหรับข้าพเจ้าไม่ได้มีความ คลางแคลงใจเรื่องนี้ และเชื่อว่าท่านผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ก็จะไม่ปฏิเสธเรื่องเช่นว่านี้เหมือนกัน จึงขอข้าม ไปถึงตอนที่ว่า

ครั้งเมื่อพระมหากัสสปเถระเจ้า พร้อมด้วยพระอรหันต์ทั้งหลายเมื่อเสร็จการก่ออุโมงค์และ ประดิษฐานพระอัฐิธาตุ ที่ภูกำพร้าแล้วก็กลับไปสู่เมืองราชคฤห์ พระมหากัสสปเถระเจ้า มองเห็น สามเณร ๓ องค์เป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในการปฏิบัติ ถูกต้องตามคำสั่งสอน มีความเพียรในการกระทำความ วิปัสสนา สามเณรทั้ง ๓ องค์นี้ เมื่อบวชเป็นภิกษุก็ได้สำเร็จพระอรหันต์พร้อมกันทั้ง ๓ องค์ องค์หนึ่งมี นามว่าพุทธรักขิต องค์หนึ่งมีนามว่า ธรรมรักขิต อีกองค์หนึ่งมีนามว่าสังฆรักขิต พระอรหันต์ทั้ง ๓ องค์ นี้ มาแต่เมืองราชคฤห์มาอยู่ “หนองกก” ใกล้กับภูเขาหลวง

ซึ่งในเวลาต่อมาพระอรหันต์ทั้ง ๓ องค์ ก็ได้ไปนำเอาพระยาทั้ง ๕ ซึ่งในเวลาต่อมาได้ไปเกิดใน ตระกูลกษัตริย์ในบ้านเมืองต่าง ๆ กันไปเพื่อนำมาบวชเป็นภิกษุ และสอนวิปัสสนาภาวนา จนกระทั่ง พระ ลูกศิษย์ทั้ง ๕ องค์ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ผู้เป็นอาจารย์จึงนำเอาสานุศิษย์ทั้ง ๕ นี้ ไปสู่เมืองราชคฤห์

ในเวลาไล่เลี่ยกันนี้เอง ก็ได้มีพระอรหันต์ ๒ องค์ มาจากเมืองราชคฤห์ องค์หนึ่งชื่อ มหาพุทธ วงศา อยู่ที่ริมน้ำบึง องค์หนึ่งชื่อ มหาสัจจะดี อยู่ป่าโพนเหนือน้ำบึง ไม่ไกลจาก “หนองคันแทเสื่อน้ำ” ที่ “บุรีจันอ้วยล้วย” ตั้งบ้านเรือนอยู่ และเป็นผู้อุปฐากพระอรหันต์ทั้ง ๒ องค์ด้วยข้าวบิณฑบาตและข้าว สงฆ์เป็นปกติ ในเวลาต่อมาได้ราชาภิเษกขึ้นเป็น พระยาจันทบุรี ครองราชสมบัติ ที่ เมืองจันทบุรีศรีสัตต นาค ซึ่งก็คือ พระยาจันทบุรี ที่พระพุทธรองค์ได้พยากรณ์ว่าเป็นพระเจ้าปัสเสนทิโกศล กลับชาติมาเกิด ทั้ง ยังเป็นหน่อเนื้อพุทธังกูร ผู้จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาลภายหน้านั้นเอง

ต่อจากนั้นก็มามีเหตุการณ์สำคัญคือพระคุณเจ้าพุทธรักขิต ธรรมรักขิต สังฆรักขิต เเถระที่นำสัทธาวิ หาริกทั้ง ๕ มีนามว่า มหารัตนเถระหนึ่ง จุลรัตนเถระหนึ่ง มหาสุวรรณปาตเถระหนึ่ง จุลสุวรรณปาตเถระ หนึ่ง สังฆวิเถระหนึ่ง ไปสู่เมืองราชคฤห์ และพระอรหันต์ทั้ง ๓ ผู้เป็นอาจารย์ สั่งให้ศิษย์ทั้ง ๕ นำเอาพระ บรมธาตุหัวเห่หน้าพระพุทธเจ้า ๒๙ องค์ ไปประดิษฐานไว้ที่ภูเขาหลวง ธาตุเขี้ยวผาง ๗ องค์ แบ่งไป ประดิษฐานที่เวียงจัว ๓ องค์ และที่หอแพ ๔ องค์ ส่วนพระธาตุฝ่าตีนขวา ๙ องค์ ให้นำไปประดิษฐานที่ เมืองลาหนองคาย ครั้นสั่งเสียแล้วพระอรหันต์ผู้เป็นอาจารย์ทั้ง ๓ ก็กลับคืนสู่กรุงราชคฤห์

ซึ่งพระยาจันทบุรีก็เป็นผู้นำในการก่อสร้างอุบมุงและประดิษฐานพระบรมธาตุหัวเห่หน้าภูเขา หลวง ณ ตำแหน่งแห่งที่พราหมณ์ซึ่งเดินทางมาราชาภิเษกให้พระยาจันทบุรี และได้จารึกหินฝังหมายไว้ว่า “ที่นี้พระพุทธเจ้ามายืนทำนายว่า พระยาองค์หนึ่งชื่อว่าศรีธรรมมาโคก จักก่อแรกเจดีย์ประเสริฐ” ซึ่ง ปัจจุบันก็คือ พระธาตุหลวง เมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาวนี้เอง

จากที่ข้าพเจ้าได้ยกความในตำนานมาอ้างนี้ ก็เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าได้มีการไปมาหาสู่ระหว่าง ผู้คนในบ้านเมืองต่าง ๆ ในแถบลุ่มน้ำโขงกับเมืองราชคฤห์ ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นไม่ได้จริง ถ้าหากเมืองรา ชคฤห์อยู่ที่ประเทศอินเดียอย่างที่เราท่านทั้งหลายเข้าใจ แต่ถ้าหากข้าพเจ้าจะบอกว่าแท้ที่จริงเมืองรา ชคฤห์ นั้นไม่ได้อยู่ที่ประเทศอินเดีย แต่อยู่แถบแถวภาคอีสานของประเทศไทย ก็อาจจะเป็นการด่วน

สรุปโดยยังไม่มีหลักฐาน จึงขอให้ท่านได้ติดตามต่อไป ว่าแท้ที่จริงแล้ว ตำนานอุรังคธาตุนิทาน เป็นเพียง ความหลงหรือ เมืองราชคฤห์ซึ่งเป็นเมืองหลวงของแคว้นมคธอยู่ที่ประเทศไทยกันแน่

เอาเป็นว่ายังไม่ต้องด่วนสรุป เพราะข้าพเจ้าจะได้นำพาท่านทั้งหลายไปติดตามตำนานของท้องถิ่น ต่างๆ ที่บรรพบุรุษของเราถ่ายทอด รักษาสืบๆ กันมาแต่โบราณ เพื่อที่จะเป็นข้อมูลได้เทียบเคียงให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งลำดับต่อจากนี้ไป จะได้เคลื่อนจากลุ่มน้ำโขง-ลุ่มน้ำชี ขึ้นไปสู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย บ้าง โดยจะได้นำความตอนสำคัญใน ตำนานพระธาตุดอยทุ่งเมืองเชียงแสน มานำเสนอให้ท่านได้อ่าน กัน แต่พอสังเขปดังนี้ว่า

ในกาลเมื่อนั้นสัพพัญญูพุทธเจ้ายังธรมานอยู่ แล้วเที่ยวจกรมแก้วในเขาคิชฌกูฏที่นั่น เทวทัต เถรมันมักใคร่ใจจะทำร้ายกำจัดแก่พระพุทธเจ้าแล้วจักเป็นพระเจ้าแทนว่าอัน บุญสมภารสัพพัญญูเจ้ามี มากบ่ออาจจกจะทำร้ายได้ มันจึงขึ้นไปสู่จอมดอยคิชฌกูฏกึ่งหินก้อนหนึ่งไยนักลง เพื่อจักให้อูถูกตน พระพุทธเจ้าว่าอัน ยังมีหินก้อนหนึ่งก็มารับเอาก่อนนั้นบ่ให้อูถูกพระพุทธเจ้าหันแล ส่วนพระพุทธเจ้าเท่าอา วชนะรำพึงถึงทานปารมี ๓ ถ้วน เมตตาถึงมันเพื่อบ่ให้อูถูกเทวทัตแตก พระพุทธเจ้าก็เหยียดบาทก้าว ชำยไปหน่อยหนึ่ง ที่นั้นยังมีหินกบหนึ่งชะเด็นไปถูกบาทบาทพระพุทธเจ้า พอหือบังเกิดโลหิตุบาทบาทชำ เป็นเลือดแล ที่นั้นหมอมกุมารภัจมาผ่าเอาเลือดออกเสียแล้วก็ทลายหือรำบ แล้วพระพุทธเจ้าก็สเด็ดออกจากดอยคิชฌกูฏ แล้วก็ไต่เที่ยวไปด้วยแม่น้ำชนที่ลงมาด้วยแม่ของ แล้วพระพุทธเจ้าก็เล็งไปทิศก้ำวัน ตก ก็หันเขาสวมอันตั้งเรียงกันอยู่ก็เฉลิมแก่นคราดั่งอัน พระพุทธเจ้าก็ สเด็ดมาด้วยทิสลงอากาศมี อรหันต์ ๕๐๐ พระองค์เป็นบริวารแล้วก็ขึ้นสู่เหนือหินก้อนหนึ่ง มีขงสันถานดั่งหมากนาวตัดเก็งก็ตั้งอยู่ เหนือเขาปู่เจ้า อันมีทิสหนได้นั้นแล พุทธอนันนั้นบ่มีเท่ามิหย้าแพดหย้ามั่งกะต่ายและแฝกหอมแซม เหลืองกุสีสะหน่อย หากเป็นเขาตามพทิสจึงเรียกว่าดอยดินแดงเพื่ออันแล หินก้อนพระพุทธเจ้าย่านนั้นก็ มุดจมลงไปทางใต้ ๕ สอกพันดิน ๗ สอก อัดปากถ้ำข้างเผือกอยู่แล

พระพุทธเจ้านั่งที่นั่นแล้วก็อวยหน้าสู่ทิสหนวันออก เล็งดูบ้านเมืองทั้งมวลแล้วก็ทำนายว่าเมือง นี้จักเป็น เมืองอันใหญ่ เปนที่ตั้งศาสนาแห่งตถาคตตราบต่อเท่า ๕๐๐๐ วัสสาชะแล เมื่อตถาคตนิพพานไป แล้วจักไว้สรีธาตุดุจด้ามมิดเบื่องซ้ายในดอยที่นี้ หือเปนที่ไหว้และบูชาแก่คนและเทวดาทั้งหลายตราบ ต่อเท่าห้าพันวัสสาชะแล พระพุทธเจ้าทำนายว่าดังนี้แล้วก็จึงเจียรจากบด้วยอรหันต์เจ้าทั้งหลายมีอานนท เถรเปนประธานว่าดังนี้ อานันทะ ตูราอานนท์ เมื่อกาลตถาคตปรินิพพานไปแล้ว จ้งห้อมหากัสสปเถรเอา มหาธาตุพระตถาคตมาปะจุไว้ผาก่อนนี้ขงสันถานดั่งหมากนาวตัดเก็งที่นี้เทอะ พระพุทธเจ้าเจียรจาเชิง อรหันต์เจ้าทั้งหลายมีอานนทเถรเปนประธาน หยู่สำรานที่นั่นแล้ว พระก็มักใคร่สนน้ำ มหาอานนทเถรก็ เอาบาตรตักน้ำเอาทางทิสหริแต่ตีนเขามาหือสน คั้นว่าพระพุทธเจ้าสนน้ำแล้วก็เจียรจากบด้วยเจ้าอานนท ว่าตูราอานนท์ เมื่อพระเจ้ากกุสนธิ์มาเปนพระวันนั้น สยองแต่ป่าอสิมิกทายโพนมาเอาเข้าบินทบาตรเมือง มิธิลาแล้วพระก็สยองมาด้วยลงอากาศ มานั่งเหนือผาก่อนนี้ ก็ลงไปสันเข้าดินเขาก่ำทิสวนออกชวยเหนือ ชื่อว่าถ้ำกุ่มภักที่นั่น เมื่อโกนาคนเจ้าเกิดเปนพระแล้วไปบินทบาตรได้เข้าสยองมานั่งเหนือผาก่อนนี้ ก็ลงไป สันเข้ายังถ้ำกุ่มภักที่นั่น เมื่อพระกัสสปเจ้าเปนพระแล้วก็ไปเอาเข้าบินทบาตรก็มานั่งเหนือผาก่อนนี้ แล้วจึง ลงไปสันเข้ายังถ้ำกุ่มภักที่นั่นแล แม่พระอาริยมตไตรโพนิสัตว์ คั้นเปนพระแล้วก็ไปเอาเข้าบินทบาตรใน เมืองราชครีห์ ได้เข้าแล้วก็จักมานั่งเหนือผาก่อนนี้ ก็ลงไปสันเข้ายังถ้ำกุ่มภักที่นั่นชะแล พระพุทธเจ้าเจียรจา กับเจ้าอานนทแล้วก็ลงไปสันเข้ายังถ้ำกุ่มภักที่นั่น ด้วยตั้งพระเจ้าทั้งหลายแต่ก่อนนั้นแล้วพระพุทธเจ้าก็กล่าว ถานะที่นี้จักมีมกตะ ๒ ตัวมาอยู่เฝ้าถ้ำที่นี้ ก็จักแพร่ออกหลวงหลายหยู่รักสาถ้ำที่นี้ ผู้ใดบูชามกตะหมู่นี้แล้ว

ขอเอาพรส่วนเสียแล้วบูชาด้วยเข้าน้ำหมากไม้ลูกไม้ก็จักอุดมสมริทธิชะแล พระพุทธเจ้าท่านวายมกตะแล้วก็เสด็จไปสู่ทิศก้ำได้อำกุ่มภ้ เลียบดินเขาก้ำวันออกชวได้ ยังมีสระน้ำอันหนึ่งไหลออกท้องเขาออกมาควนอัสจรรยมากนักหนาแล พระพุทธเจ้าก็อธิธานปาป่อยไว้ในสระที่นั้น มีรูปดาหีบคิมทางยาวชู้ตัว อันบุคคลนำมาใส่บาตรพระพุทธเจ้านั้นแล บุคคลผู้ใดบูชาปาด้วยเข้าตอกดอกไม้แล้วขอเอาอายุก็สวัสดีแล้วผู้ใดไหว้และบูชามหาธาตุเจ้ากุ่มภ้และถ้ำมหาธาตุเจ้าเปี้ยวป่องฟ้าแล้วอธิธานบูชาน้ำทิพย์อันมีในถ้ำเปี้ยวป่องฟ้าแล้วอธิธานบูชาบ่อน้ำทิพย์ อันมีในถ้ำเปี้ยวป่องฟ้า บุคคลผู้ใดได้อธิธานกินมีอายุยืนแล

ครั้นนี้เป็นตอนหนึ่งในตำนานพระธาตุดอยตุง หรือปัจจุบันเรียกว่าดอยตุง ซึ่งเป็นสถานที่ที่เป็นพุทธประเพณีที่พระพุทธเจ้าทั้งในอดีตคือพระกกุสันโธพุทธเจ้า พระโกนาคมพุทธเจ้า พระกัสสปพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันคือพระโคตมพุทธเจ้า และพระพุทธเจ้าในอนาคตคือพระศรีอริยเมตไตรยจะได้เสด็จมาฉนภัตตราหาร ณ ที่นี้ ซึ่งที่มาของชื่อดอยตุง ก็เนื่องมาจากการที่พระมหากัสสปเถระเจ้าอธิฐานค้นธุงเพื่อบูชาพระมหาธาตุเจ้า เมื่อคราวอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุมาประดิษฐาน ณ ที่จอมดอยแห่งนี้นั่นเอง

จากตำนานพระธาตุดอยตุงเมืองเชียงแสนซึ่งอยู่ที่จังหวัดเชียงรายของประเทศไทย ข้าพเจ้าจะขอนำท่านไปรู้จักกับตำนานพระธาตุช่อแฮแห่งลุ่มแม่น้ำยม ในจังหวัดแพร่ ซึ่งจะขอยกมาแต่พอสังเขป ดังนี้ว่า

เมื่อพระพุทธเจ้าเรา ได้ตรัสสัพพัญญุตญาณแล้วได้ ๒๕ พระวัสสา พระพุทธเจ้าอยู่ในเขตวันในคืนหนึ่งพระนอนอยู่ในคันธกุฎีเมื่อยามจักใกล้รุ่งพระรำรำเพิงดังนี้ บัดนี้อายุได้ ๖๐ เข้านี้แล้ว เมื่ออายุได้ ๘๐ ปีก็จักนิพพานแล เมื่อผู้มีอายุสิ้นสนันนี้จักอธิธานธาตุห้อยอยเปน ๓ ปะการ หื้อคนและเทวดาทั้งหลายแจกปันกันเอาไปไว้ไว้ หื้อเปนที่บูชาสักการเสมอดังตณกุตถาคตยังหื้อสั่งสอนสัตว์โลกควรชะแลเหตุว่าอายุท่น้อยนัก สัตว์ทั้งหลายไปได้ไหว้ได้หันกุพร้อมเทือ พระพุทธเจ้าทั้งหลายแต่ก่อนนิพพานแล้วอธิธานธาตุห้อยอยเยื้องใด ไปไว้ในที่ใด ก็จักไปทนายธาตุแห่งกุเยื่อนั้นไว้ในที่นั้น ควรชะแล

คั่นออกวัสสาแล้ววันหนึ่ง พระมีอรหันตเจ้าสามตน ตนหนึ่งชื่อว่า โสนเถร ตนหนึ่งชื่ออุตรเถร ตนหนึ่งชื่อว่ารัตนเถรกับเจ้าอนนทเถรเปนถ้วน ๔ ไปกับพระพุทธเจ้า พระยาอินทลงมาถึงสัตรกั้งพระพุทธเจ้าไป ยังมีพระยาตนหนึ่งชื่อว่าโสกราช กินเมืองกุสินารายไปเปนอุบาสกอุปถากพระพุทธเจ้าถึงเขตวันยินด็นักก็ถือเก็บกับไม้เท้าไปกับพระพุทธเจ้า ก็ออกจากพรากเขตวันเมื่อเดือนเจียงแรมค่ำ ๑ เดือนเทสสันติ ไปสั่งสอนสัตว์โลกในบ้าน ไห่บ้านน้อยต่างๆ เปนต้นว่าไปยังเมืองกุสินารายก่อน แล้วไปเมืองกุลา แล้วไปเมืองแกวแล้วไปเมืองลังกา แล้วไปเมืองสวนตาล แล้วไปเมืองจินหลวง แล้วไปวิเทหะคือเมืองห่อ แล้วไปเมืองลือ แล้วไปเมืองชิน แล้วไปเมืองตาก ไทยว่าเมืองพะยาก แล้วไปอนดอยเรือเมืองเชียงแสน แล้วไปเมืองพะยาวแล้วไปเมืองละคร แล้วไปเมืองน่านแล้วไปเมืองแพร่ พระกัณนอนหุได้ร่วมไม้ต้นหนึ่งอันมีพิชชต้นลำกิ่งค่างามนัก คนทั้งหลายเรียกว่า ไม้ช้องแค ว่าอันไม้ต้นนั้นตั้งหุเหนือม่อนดอยน้อยอันหนึ่งจิมใกล้ต้นหมากต้นหนึ่ง ไห่ ๘ กำสูงชวาว มีลูกกิ่งงามนัก มีพายวันออกแม่น้ำยมมนานที่ไทยว่า แม่มม ไกได้ ๔ พันวา ยามนั้นยังมีขุนลวะผู้หนึ่งชื่อว่า อ้ายค้อม มั่นหันพระเจ้ายินด็นัก จึงไปไหว้พระเจ้าและพระเจ้าว่าหมากต้นนี้เปนอันไหญ่หิกนักอันจา ขุนลวะว่าหมากต้นนี้บุคคลทั้งหลายกินยอมเปนบาวินไป พระเจ้าว่าผิอัน มิงเอามาจักกินดู มั่นก็ขึ้นเอาลงปีหนึ่งแล้วก็เอาหื้อพระเจ้ากับทั้งปุนพุพระก็สันดูหวานนักบ่ยัน พระจึงว่าหมากอันนี้บ่ยันเปดั่งมิงว่าเต มิงพอยว่ายันอันจา พระเจ้าหื้อแก่มนั่นก็กินบ่ยันดูหวานล้านัก ด้วยอาณูภาวแห่งพระพุทธเจ้าก็มีแล มั่นจึงถามว่าเจ้ากุนี่ ลูกแต่บ้านเมืองอันใดมาจา พระก็ว่ามิงบ่รู้จักกว่าอัน พระก็กะทำปาติหารย์หื้อมนั่น มั่นก็ยินดีว่าเจ้ากุนี่หากจักว่าเปนพระเจ้าดีหลีตาย มั่น

จึงว่าแก่เมี่ยมันหื้อรับเมื่อเอาเข้าน้ำอาหารกับอาสนาที่นั่งมาพลันว่าอัน เมี่ยมันก็มาตามคำชู้อัน เอามาหื้อพระนั่งสำราญแล้ว หื้อทานเข้ากับอาหารแก่พระเจ้าพระสันเข้าแล้วจึงเจียรจาวาถานะที่นี้ตีนักแล หมากตันนี้ผู้ใดกินยอมเปนบ้าแพละนักล่นไป เมื่อพายลุนเมืองอันนี้จักได้ชื่อว่าเมืองแพรมินชะแล้วอัน

อรหันต์กับพระยาโสกราชว่าถานะที่นี้ควรดีตั้งสาสนาพระที่หนึ่งแล้วอัน แล้วก็หื้อพระชอธาตุเซ่งพระเจ้าพระจึงเอามือขวาลูบหัวตน เอาเกสธาตุเส้นหนึ่งหื้อแก่อรหันต์กับพระยาโสกราชหันแล อรหันต์กับพระยาโสกราชก็หื้อแก่ขุนลัวะอ้ายค้อม ขุนลัวะอ้ายค้อมว่าแก่เมี่ยมันหื้อเมื่อเอาชะอุบแก้วมาใส่เกสธาตุพระเจ้า เมี่ยมันถึนั้นนักบ่มักหื้อ มันเคียดว่าตั้งนี้ แม่หยิงสั่งว่าขุนแพผู้ชายอันจา มันจึงลुकเมื่อตัวนรับนักเอาชะอุบแก้วมาใส่เกสธาตุพระเจ้าด้วยตีนัก พระจึงเจียรจาวาที่นี้ถึยังมีบ่อนจา ขุนอ้ายค้อมว่าถึยังมีในดอยที่นี้ ปรธาตุถึมีพายวันออกเล็ก ๒๐๐ วาดีหลีตาย พระพุทธเจ้าผิวว่าอันท่านทั้งหลายจึงเอาเกสธาตุไปไว้ในถึที่นั้นเทอะ อรหันต์และพระยาโสกราชและพระยาอินทรกับขุนลัวะอ้ายค้อม เอาเกสธาตุพระเจ้าเข้าไว้ในถึที่นั้น ขุนลัวะอ้ายค้อมยินตีนักเอาเข้าของตนใส่ถึถึหนึ่ง คนทั้งหลายใส่ถึถึหนึ่ง ไว้บูชาธาตุพระพุทธเจ้า พระยาอินทาทิงแต่งย่นจักรผักไว้รักษาธาตุพระพุทธเจ้าที่นั้น แล้วหับประตูถึถึเยะดีด้วยหิน ๓ ก้อนอิดประตูถึถึถึถึหนึ่งใหญ่ ๓๐ กำมือแล

พระจึงสั่งว่าเมื่อกุนิพพานแล้วท่านทั้งหลายจงเอาพระธาตุสอกกำซ้ายกุนมาไว้ที่ในถึที่นั้นเทอะ ถานะที่นั้นยังจักเปนเมืองไทยได้ชื่อว่า เมืองแพรมินชะแล เหตุว่ากุดถึถึถึได้มานั่งหุยมิมไม้ถึถึถึแล

คั้นว่าพระท่านวายแล้วพระก็ไปทำสร้อยแล้วก็ไปทำชาย แล้วก็ไปเดินเทศสันติหมายที่ไว้ธาตุแห่งตนชู่เมืองแล้วก็เมื่อสู่เชตวันตั้งเก่าแล

แต่พระพุทธเจ้านิพพานไปแล้วได้ ๒๑๘ วัสสา ยังมีพระยาตนหนึ่งชื่อธัมมอสกราชกับท้าวพระยาทั้งหลายในสกลชุมพรวีป ก็ก่อเจดีย์ได้ ๘๔,๐๐๐ หลัง แล้วก็หื้อขุนมุนอรหันต์ทั้งหลายมาแล้ว พระยากิหื้อช่างเงินช่างคำแก้วแปงโกสแก้วโกสคำโกสเงิน แล้วก็เอาพระธาตุพระพุทธเจ้าใส่ในโกสผุ่นั้นแล้วก็บูชาสักการสิน ๗ วัน แล้วพระยาและอรหันต์เจ้าทั้งหลายจึงอธิธานว่าตั้งนี้ เจ้ากุนเมื่อยังทรมาณหุยมิมสั่งสอนสัตวโลกวันนั้น ไปในถึใด ๆ หมายถึงจักไว้พระธาตุแห่งตนเมื่อก่อนแลมีเจ้ากุนจงไปตั้งหุยมิมในที่นั้น เทอะเมื่อพระยาและอรหันต์เจ้าอธิธานแล้วตั้งนี้ ธาตุพระพุทธเจ้าก็เสด็จไปลงอากาศทางหา ไปตั้งหุยมิมในที่นั้น ๆ ชู่แห่งแล

ตำนานพระธาตุช่อแฮ เมืองแพร่ ก็เป็นอันจบลงแต่เพียงนี้ก่อน เพื่อที่จะให้เนื้อที่พอที่จะนำเสนออีกหนึ่งตำนาน และตำนานที่ข้าพเจ้าจะนำเสนอต่อไปคือ ตำนานพระธาตุแช่แห้งเมืองน่าน ซึ่งจะขอคัดมาแต่เพียงความบางตอนดังนี้ว่า

อปเร ในเมื่ออายุพระได้ ๗๐ ปีพายก็ข้าจรเดินเทศไปโปรดสัตว์ผับแผ่นสู่แดนเมืองน้อยเมืองใหญ่ทั้งมวล ลางถึถึก็ไปทางอากาศ ลางถึถึก็ไปด้วยภิกษุ ๒ ตน ๓ ตน ขึ้นเมื่อสู่ดอยน้อยดอยใหญ่อธิษฐานไว้ พระธาตุและพระบาท ลางถึถึก็มีบริวารมากนักรไปด้วยไปตาม ลางถึถึก็มีแต่อาณนถึถึบาตรไปสิ่งเดียวก็มีแลฯ

พระก็เสด็จไปถึงเมืองห่อวิเทพิก (กลับ) ลงมาถึงเมืองนันทบุรี กล่าวเทศกถึถึถึ ๒ ที่ มาในคิริภูเพียงที่นั้น พระก็นั่งอยู่ได้ร่มไม้สำโรงหว่างกลางลำน้ำเตียนนำถึถึถึถึ

เมื่อนั้นยังมีพราหมณ์ผู้หนึ่งลुकมาแต่ห้วยไค้มาพบกับด้วยข้าชายแห่งตน ผู้หนึ่งก็เห็นพระเจ้ากับเจ้าอาณนถึถึถึอยู่ไค้ไม้สำโรงที่นั้น ท่านพราหมณ์ก็ใช้ข้าชายตนเมื่อเอาสมอแซ้ไค้ยังบ้านห้วยไค้้นมาทาน

แก่พระเจ้าก็เป็นอันนานมากนัก ท่านพราหมณ์จึงกล่าวว่ามึงสังขารมายังนัก ข้าชายผู้นี้กล่าวว่าหากสมอ
แช่น้ำนั้นแห้งเสียนานมาวอัน ที่นั่นท่านพราหมณ์ก็เอาหากสมอน้อมให้เป็นทานแก่พระเจ้าทันแลฯ

ในขณะนั้นยังมีแมงหมาเต่าตัวหนึ่งออกมาจากโกนมาน้อมแทบบาทแห่งพระเจ้าทันแล
พระองค์ก็แย้มไค้หัวแลฯ

เมื่อนั้นอานนท์จึงไหว้ว่าพระพุทธเจ้าแย้มไค้หัวเหตุไรจ้าวอัน พระพุทธองค์ก็กล่าวว่าดูกร
อานนท์ ในเมื่อตถาคตนิพพานไปแล้วธาตุกุกุตถาคตจักมาตั้งอยู่ในที่นี้ตราบต่อเท่า ๕๐๐๐ พระวัสสา

บ้านห้วยไค้จักเป็นเมืองอันหนึ่งชื่อว่าเมืองน่านในที่นี้จักได้ชื่อว่าแซ่แห่ง แมงหมาเต่าตัวนี้จักได้
เป็นพระยาตนหนึ่งกินเมืองอันนี้ ชื่อว่าท้าวชาก่าน เหตุว่ามีชาลายด้วยน้ำหมึกแลฯ

ท้าวตนนั้นจักได้เลิกศาสนาพระตถาคตเมื่อช้อย ท่านพราหมณ์ผู้นี้จักได้เกิดมาเป็นอุบาสกผู้
หนึ่ง จักได้โชติกะศาสนาอุชชะแลฯ

ท้าวชาก่านจักสร้างศาสนาให้รุ่งเรือง เมื่อช้อยหมื่นชะแล พระท่านายท่านนั้นก็เสด็จไปด้วย
ลำดับบ้านเมืองทั้งหลายแล้วก็ไปสู่เมืองกุสินารายณ์นอนอยู่ใต้ร่มไม้รังสองต้นที่นั่นแล เมื่อพระนิพพานนั้น
อายุพระก็เต็ม ๘๐ ปี ในปีนั้นเป็นปีมะเส็งไทยว่าเป็นปีไส้ เดือนแปดเพ็ญเมฆวันอังคารพระจันทร์เสวยฤกษ์
กฏดวงชีวิสาขะแล พระก็ทรงพยาธิลงท้องนอนอยู่ใต้ร่มไม้รัง เอาดินไปได้ เอาหัวมือเหนือหลังไปวันออก
หน้าไปวันตก แล้วก็สั่งเจ้าอานนท์ และบริษัทห้าหมื่นและอินทพราหมณ์มราชเทวดาทรงหลายพร้อมแล้วก็
นิพพานไปวันนั้นแลฯ

ส่วนพระยาทั้งหลายหกละเมืองก็มาพร้อมกันแบ่งโลงคำสูง ๓ วา ใส่พระไว้แล้วก็สักการบูชามาก
นักนานได้ ๗ วันแล ในวันถันแปดนั้นพระยามลราช ๘ ตนก็ทามเป็นคู่กันยกเอาไม้โลงคำขึ้นสู่เชิงตะกอน
หกล้อมไม้จันทน์ แล้วก็บูชาได้ ๗ วัน เตะธาตุก็ออกไหม้สรีระองค์พระยังหล่อแต่ชินธาตุ ๗ องค์ ทรง
ปกติอยู่บ่ย่อยเศษหลอกวานั้นก็ย่อยไปเสี้ยงแลฯ

ส่วนสัพพัญญูเจ้าเข้านิพพานแล้ว ก็อธิฐานสรีระธาตุไว้โปรดคนและเทวดาทั้งหลายตราบเสี้ยง
เขต ๕๐๐๐ พระวัสสาก็มีแลฯ

จำเนียรแต่นั้นไปภายหลัง อรหันตาเจ้าทั้งหลายก็นำเอาธาตุดุ๊กข้อมือก้าช้ายกับธาตุย่อยทรง
หนึ่งมาจุไว้หว่างนาที่แซ่แห่งตามโอวาทพระท่านายไว้ที่ภูเพียงทันแลฯ

เมื่อนั้นอรหันตาและชาวเมืองทั้งหลายก็ชุดหลุมลงลึก ๒๐ วา กว้าง ๕ วา แล้วก็จุธาตุดุ๊กข้อมือก้า
ช้ายกับธาตุย่อยทรงหนึ่งนั้นไว้ภายในพระเศียรธาตุนั้น แล้วก็ก่อแก้วท่ามกลางชุม ความชินธาตุไว้สูง ๓
วา แล้วก็ตั้งลำต้ายทองแวดล้อมไว้แล้วก็แต่งหุ่นยนต์จักรพัดล้อมอยู่ค่วงๆ บ่ขาดเพื่อให้งuardพระธาตุเจ้า
แล้วก็ปิดปากชุมนั้นด้วยดินและอิฐเล่าให้เพียงเท่าผิวดินเป็นถนนราบเพียงดั่งเก่าแลฯ

เมื่อพระเจ้านิพพานไปแล้วเหิงนาน ศาสนาพระองค์กาลล่วงได้ ๒๑๘ ปี ยังมีมหากษัตริย์ตนหนึ่ง
เป็นชาติราชวงศ์ชื่อโสกราชา เสวยเมืองปาตริบุตรปราบชมพูทวีป มีศรัทธาสร้างศาสนาชินธาตุแปดหมื่น
สี่พันหลังไว้ทุกเมืองถึงเมืองนั้นทูลมาจุธาตุที่ภูเพียงถัน ๓ ที่เล่าแลฯ

นอกจากตำนานพระธาตุทั้ง ๕ แห่งนี้ ก็ยังมีตำนานพระธาตุทางภาคเหนืออีกหลายที่ ไม่ว่าจะเป็น
ตำนานพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน ตำนานพระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง ตำนานพระธาตุ
ดอยปู่ก๊อบ เมืองลองและแหลมรี จังหวัดแพร่ ซึ่งตามตำนานพระธาตุดอยปู่ก๊อบ เมืองลองและแหลมรี
เล่าไว้ว่าในสมัยพุทธกาล สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมายังดอนสี่เหลี่ยม เมืองลอง มีพระยาสมณะ
เป็นใหญ่อยู่ในดินแดนแถบนั้น พระยาสมณะได้นำถั่วมา ผลไม้ต่างๆ พร้อมทั้งภัตตาหารมาถวายสมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงพยากรณ์ว่า ตอนแห่งนี้เป็นที่อุดมสมบูรณ์ ต่อไปจะเป็นเมืองใหญ่ และเมื่อพระองค์ปรินิพพานแล้วได้ ๒๒๐ ปี จะมีผู้นำพระบรมสารีริกธาตุมาประดิษฐาน ซึ่งในตำนานก็ได้เล่าต่อไปว่าเมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วได้ ๒๒๐ ปี มีพระยาตนหนึ่งชื่อ สรีธัมมโศกราช กับพระยาเมื่อน้อยทั้งหลายเป็นบริวารกับทั้งพระอรหันต์ทั้งหลายได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุมาประดิษฐาน ณ ที่นี้ โดยได้มาตั้งค่ายพักแรมอยู่ที่นี่ถึง ๗ เดือน ปรากฏรายละเอียดเป็นอันมากในตำนานซึ่งอยากจะทำให้ท่านทั้งหลายได้ให้อ่านด้วยตัวเอง ซึ่งนอกจากที่ทางกรมศิลปากร ได้รวบรวมไว้ใน ประชุมตำนานพระธาตุภาคที่ ๑ และภาคที่ ๒ นี้แล้วข้าพเจ้าได้ทราบว่ามีตำนานอีกหลายแห่ง ดังเช่น ตำนานพระธาตุดอยจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ตำนานพระบรมธาตุ จังหวัดตาก และตำนานพระบรมธาตุทุ่งยั้ง จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นต้น

นอกจากตำนานพระธาตุแล้ว ข้าพเจ้ามีความยินดี จะนำเสนอตำนานที่เกี่ยวกับพระพุทธรูปบ้าง โดยจะขอยก “ตำนานพระสิขีพุทธปฏิมา” ดังปรากฏใน “ชินกาลมาลีปกรณ์” ซึ่งท่านรัตนปัญญาเถระ ชาวเมืองเชียงใหม่ ได้แต่งไว้เป็นภาษาบาลี เมื่อระหว่าง พ.ศ. ๒๐๖๐-๒๐๗๑ หรือเมื่อเกือบ ๕๐๐ ปีที่แล้ว ตอนหนึ่งว่า

ในปีกุนั้น กษัตริย์โยชฌปุระ (หมายถึง พระนครศรีอยุธยา ตรงในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ครองกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๐๓๔-๒๐๗๒) ยกพลนิยามานครเขลางค์ จักรอยู่ กษัตริย์โยชฌปุระนั้น เสด็จมานครเขลางค์ เมื่อวันอังคาร เดือนอ้าย แล้วยึดเอาพระพุทธปฏิมา ชื่อ สิขี ไปจากวัดกู่ขาว ขอเล่าเรื่องการอุบัติของพระพุทธปฏิมา ชื่อ สิขี ซึ่งสถิตอยู่ในวัดกู่ขาวต่อไป

ได้ยินว่า ยังมีหินดาก่อนหนึ่ง ทางด้านฝั่งตะวันตกแม่น้ำ ไหม้ไกลจากโยชฌปุระ ครั้งหนึ่ง พระผู้มีพระภาคของเรา เมื่อดำรงพระชนม์อยู่ แวดล้อมด้วยพระชีณาสพทั้งหลาย เสด็จมาทางอากาศแล้วลงมายังที่นั้น ประทับนั่งบนก้อนหินดาก่อนนั้น ตรัสทารุกขันธุปมสูตร (ตามพระไตรปิฎก เล่ม ๑๗ พระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวรรค และอรรถกถาเล่ม ๒๗ อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวรรค เรียก เณร-ปิณฑสูตร) แก่พระภิกษุทั้งหลาย ตั้งแต่นั้นมา หินดาก่อนนั้น เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายกราบไหว้บูชาเป็นนิตยตลอดมา เพราะฉะนั้น หินดาก่อนนั้นจึงมีชื่อปรากฏว่า อาทราสิลา และหินดาก่อนนั้น ผู้เฒ่าผู้แก่ชาวรัมมะประเทศ (หมายถึงเมืองรามัญ) ทั้งหลายเรียกด้วยภาษาของตนว่า สิลาธิมิ แปลว่าพระหิน เพราะเล็งเอาเหตุที่ศิลานั้นมีผู้นับถือบูชา ต่อจากนั้นมา มีพระราชธิดาองค์หนึ่งในรัมมะประเทศ เป็นใหญ่แก่เจ้าประเทศราชทั้งหลาย ทรงดำริอย่างนี้ว่าหินก้อนนี้ แม้เพียงมีฐานะเป็นเครื่องใช้สอย แต่ก็ยังเป็นไปเพื่อบูญใหญ่หลวงแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายได้ อย่างกระนั้นเลย เราจะทำหินก้อนนั้นให้เป็นพระพุทธปฏิมา และพระพุทธปฏิมาองค์นี้ จะได้เป็นไปเพื่อบูญใหญ่หลวงยิ่งๆ ขึ้นไปแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายจนกว่าศาสนาจะอันตรธาน ครั้งทรงดำริอย่างนี้แล้ว จึงตรัสสั่งให้ประชุมช่างปฏิมากรรมทั้งหลาย แล้วโปรดให้ช่างทำหินก้อนนั้นให้เป็นพระพุทธรูปจำนวน ๕ องค์ ครั้นทำเสร็จแล้ว องค์หนึ่งประดิษฐานอยู่ในมหานคร องค์หนึ่งอยู่ในลวปุระ (หมายถึง ลพบุรี) องค์หนึ่งอยู่ในเมืองสุธรรม (อาจจะหมายถึงเมืองสะเทิม) อีก ๒ องค์ประดิษฐานอยู่ในรัมมะประเทศ ทรงสักการบูชาพระพุทธรูป ๒ องค์เสมอมาจนสวรรคต

ในตำนานยังจะได้กล่าวถึงการอัญเชิญ “พระสิขีพุทธปฏิมา” ไปสักการะตามเมืองต่างๆ ซึ่งองค์ที่อัญเชิญมาที่เขลางค์นครนั้น ถูกอัญเชิญไปจากลวปุระ ในสมัย พระนางจามเทวี ราว พ.ศ. ๑๒๐๐ ซึ่งจากตำนานข้างต้นได้ทำให้เราทราบถึงการเสด็จมาของพระพุทธองค์ ณ พื้นที่แถบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นอกจากนี้แล้วยังมีตำนานพระพุทธรูปทางภาคเหนือ เช่น ตำนานพระเจ้าตนหลวง ตำนานพระเจ้านั่งดิน จังหวัดพะเยา ปรากฏอยู่ใน “พุทธตำนานพระเจ้าเลียบโลก” ซึ่งจะเป็นเรื่องเล่าถึงการเสด็จมาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาล และได้ทรงพยากรณ์เหตุการณ์ต่างๆ ของบ้านเมืองที่พระพุทธรองค์เสด็จมาประทับอยู่ และได้ประทานพระเกศาธาตุ หรือประทับรอยพระบาทไว้ให้เป็นที่ยึดเกาะบูชา และจะมีเรื่องราวของพระยาสรวิธมโสกธา หรือพระเจ้าอโศกมหาราช ที่พวกเราทั้งหลายเชื่อตามที่เชื่อว่าท่านอยู่ที่ประเทศอินเดีย และได้สร้างพระเจดีย์และวิหาร ๘๔,๐๐๐ องค์ทั่วทั้งชมพูทวีป แต่นักประวัติศาสตร์กลับไม่เชื่อดำเนินของไทยเราที่ว่า พระพุทธรองค์ พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลได้เสด็จมาดินแดนแถบนี้ ไม่เชื่อว่าพระเจ้าอโศกมหาราชจะเสด็จมาสร้างพระธาตุเจดีย์ยังดินแดนแถบนี้ ซึ่งไม่ใช่แต่ดำเนินของไทยเท่านั้น ในประเทศพม่าหรือเมียนมาร์ ก็มีดำเนินของพระธาตุเจดีย์ ที่มีความเกี่ยวพันกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างเช่น พระธาตุเจดีย์ชเวดากอง ที่เมืองย่างกุ้ง ที่เป็นที่ยึดเกาะของพระเกศาธาตุที่ท่านตปัสสะและวิภัลลกะ ได้อัญเชิญมา และมีพระธาตุเจดีย์อีกหลายแห่งที่มีความเชื่อว่าพระเจ้าอโศกมหาราชได้เสด็จมาสร้างและประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า แต่เรากลับไม่เชื่อในตำนานเหล่านั้น เพราะความที่ฝรั่งเศสตะวันตกได้ล้าสมองเราเสียสิ้นเมื่อร้อยกว่าปีที่ผ่านมามีว่า พระพุทธเจ้าอยู่ที่อินเดีย พระเจ้าอโศกมหาราชอยู่ที่อินเดีย อำนาจฤทธิ์ปาฏิหาริย์ดังที่ปรากฏในตำนาน ในพระไตรปิฎกและอรรถกถา เป็นเรื่องเหลวไหล ซึ่งเรื่องเลวร้ายเช่นนี้เกิดขึ้นในสมัยฝรั่งเศสตะวันตกล่าเมืองขึ้น ในช่วงปลายรัชกาลที่ ๔ ต่อเนื่องรัชกาลที่ ๕ ด้วยความที่เราต้องการที่จะสลัดตัวเองให้พ้นไปจากข้อกล่าวหาของพวกฝรั่งเศสตะวันตก ที่ว่าชนชาติไทยเป็นบ้านป่าเมืองเถื่อนไม่มีความเจริญทางวิทยาการ นั่นเอง เราจึงได้ยอมจำนนเป็นทาสความคิด และยอมเชื่อตามมติหรือความเห็นของฝรั่งเศสตะวันตกเพียงไม่กี่คน.

ภาคที่ ๒

ความลงที่ทำให้เราหลงเชื่อ

อันสืบเนื่องจากความทิ้งท้ายใน ภาคที่ ๑ ที่ข้าพเจ้าชี้ให้เห็นว่า “เรา” หมายถึงคนไทย ได้หันหลังหรือละเลยต่อตำนานต่าง ๆ ที่บรรพบุรุษผู้ดั่งคำสอนมรดกมาช้านาน รวมทั้งความเชื่อที่มีต่อพระธรรมคำสอนที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกก็ดี อรรถกถาก็ดี หรือคัมภีร์โบราณต่าง ๆ ก็เพราะมีชนชั้นนำของไทยสมัยแห่งการล่าเมืองขึ้นของฝรั่งเศสตะวันตก ได้หันไปยอมรับเอาความคิดของฝรั่งเสียทั้งสิ้น ละทิ้งความเชื่อและสิ่งที่มีปรากฏในตำนาน ในพระไตรปิฎก ในอรรถกถา เรียกว่าเผาตำราทิ้ง อันนับเป็นเรื่องเลวทรามสำหรับแผ่นดินและบ้านเมือง จนสืบทอดมาถึงปัจจุบัน ที่ลูกหลานไทยทั้งหลาย มีความเชื่อในพระธรรมคำสอนลดน้อยถอยลง ไม่ชวนชวายเป็นการศึกษาพระไตรปิฎก และอรรถกถา ไม่ชวนชวายที่จะศึกษาค้นคว้าตำนาน พงศาวดารโบราณที่บรรพบุรุษได้สืบทอดรักษากันมา ซึ่งทุกวันนี้หลงเหลืออยู่น้อยเต็มทีเพราะถูกเผาทำลายบ้าง ถูกขายให้กับคนต่างชาติโดยความไม่รู้บ้าง ที่เหลืออาจตกเป็นอาหารของมอดและปลวกไป

ตัวอย่างที่ข้าพเจ้าอยากจะยกมาประกอบคำกล่าวที่ว่า พวกเราได้ละทิ้งความเชื่อในอดีตที่ได้มีการบันทึกกล่าวไว้ในพระไตรปิฎก อรรถกถา และตำนานโบราณ ซึ่งปรากฏอยู่ในพระนิพนธ์คือนงานเขียนของเจ้านายชั้นสูงในสมัยนั้น เพื่อชี้ให้เห็นว่า อิทธิพลของเจ้านายชั้นสูงซึ่งมีอำนาจที่จะทำให้คนอื่นเชื่อตามนั้น ได้ส่งผลมายังคนรุ่นต่อรุ่นและยังคงครอบงำความคิดคนในรุ่นปัจจุบันอย่างเหนียวแน่นอย่างชนิดที่ไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้นั้น มีเรื่องอะไรบ้าง

จาก ตำนานพระพุทธเจดีย์ ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งได้รับการยกย่องเชิดชูว่าเป็น พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย พระองค์ท่านได้นิพนธ์เกี่ยวกับเรื่อง “ตำนานเจดีย์ คือ สิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งการเคารพบูชา” ซึ่งเจดีย์ในพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ได้ตรัสว่ามี ๔ อย่าง คือธาตุเจดีย์อย่าง ๑ บริโภคเจดีย์อย่าง ๑ ธรรมเจดีย์อย่าง ๑ อุเทสิกะเจดีย์อย่าง ๑ จากพระนิพนธ์ดังกล่าวจะเห็นว่าพระองค์มีความเชื่อคล้อยไปตามนักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์ไปเสียทั้งสิ้น ซึ่งข้าพเจ้าจะขอยกมาเพียง ๒ เรื่อง คือ เรื่องของพระเจ้าอโศกมหาราช กับเรื่องการสร้างพระพุทธรูป เพราะจะเป็นเรื่องที่นักศึกษารุ่นหลัง ๆ ได้อ้างอิงพระวินิจฉัยของพระองค์ท่านอยู่เนือง ๆ ดังนี้

เรื่องของพระเจ้าอโศกมหาราช ที่ปรากฏอยู่ในตอนที่ ๓ ของพระนิพนธ์ ตำนานพระพุทธเจดีย์ ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพท่านนิพนธ์ไว้ว่า

...ตรงนี้จะแสดงวินิจฉัยเรื่องราชประวัติแห่งพระเจ้าอโศกมหาราชแทรกลงสักหน่อย ด้วยแต่ก่อนมาเรารู้เรื่องแต่ตามที่ปรากฏในหนังสือซึ่งแต่งในลังกาทวีป คือหนังสือมทวงศ์เป็นต้น ครั้นนักปราชญ์ตรวจค้นของของโบราณในอินเดีย พบศิลาจารึกของพระเจ้าอโศก อ่านได้ความแตกต่างกับมทวงศ์หลายข้อ อีกประการหนึ่ง ในเรื่องมทวงศ์เมื่อกล่าวถึงเหตุที่ทำให้พระเจ้าอโศกทรงเลื่อมใสพระพุทธศาสนา มักอ้างไปในทางข้างปาฏิหาริย์ มิได้พิจารณาพฤติการณ์ทางฝ่ายอาณาจักร...

เหตุที่พระองค์ท่านจะทรงวินิจฉัยไว้ก็เนื่องมาแต่ว่าตามคัมภีร์มทวงศ์ก็ดี ในอรรถกถาก็ดี กล่าวถึงสมัยพระเจ้าอโศกครองราชย์ว่า เกิดขึ้นเมื่อ ๒๑๘ ปี นับแต่ปีที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน แต่ตามลำดับที่นักปราชญ์ตะวันตกแต่งพงศาวดารอินเดียขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๑๗ เป็นช่วงปลายสมัยพระ

เจ้าอเล็กซานเดอร์ กว่พระเจ้าจันทรคุปต์ซึ่งเป็นเสด็จปู่ และพระเจ้าพินทุสารซึ่งเป็นพระราชบิดาของพระเจ้าอโศก จะได้ครองราชย์หลังจากนั้นและทิวศคคือตายนั่น พระเจ้าอโศกจึงได้ราชสมบัติเมื่อ พ.ศ. ๒๗๐ ตรงนี้จึงได้ขัดแย้งกับสิ่งที่บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณเชื่อถือ และสืบทอดกันมา เพราะปรากฏอยู่ในอรรถกถาพระไตรปิฎก ปรากฏอยู่ในตำนาน พงศาวดาร แม้ในไตรภูมิพระร่วง ที่พระยาสิทธิ แต่งในสมัยสุโขทัย ก็อ้างมาจากคัมภีร์มหาวงศ์และอรรถกถาว่า พระเจ้าอโศกครองราชย์เมื่อพุทธปรินิพพานได้ ๒๑๘ ปี และครองราชย์อยู่ได้ ๓๗ ปี ก็สวรรคตคือตายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕ เรื่องทั้งหลายจึงขัดแย้งกับฝรั่ง ซึ่งหากเราเชื่อตามฝรั่งนั้นก็คงต้องกลับไปแก้ตำนาน พงศาวดาร และอรรถกถา ไม่ว่าจะเป็นวันเดือนปี ที่พระเจ้าอโศกขึ้นครองราชย์ ปีที่พระเจ้าอโศกอุปถัมภ์การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ ๓ รวมทั้งปีที่พระเจ้าอโศกสวรรคต ซึ่งหากทำเช่นนั้น ก็เท่ากับเป็นการล้มล้างคำของพระอรหันต์ที่ได้แต่งอรรถกถาไว้ ลบล้างคำของบรรพบุรุษที่สืบทอดสืบทอดมาช้านาน

เรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสมัยพระเจ้าอโศกก็คือ การส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา หลังจากได้กระทำการสังคายนาพระไตรปิฎกเสร็จสิ้นในปลายปี พ.ศ. ๒๓๕ ที่กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ท่านได้นิพนธ์ไว้ว่า เรื่องพระเจ้าอโศกมหาราช ให้สอนพระพุทธศาสนาแพร่หลายไปยังนานาประเทศ นั้น มีหลักฐานปรากฏทั้งในหนังสือมหาวงศ์และศิลาจารึกของพระเจ้าอโศก แต่รายการที่กล่าวผิดกันชอบกล ในหนังสือมหาวงศ์กล่าวว่า พระเจ้าอโศกทรงอาราธนาให้พระสงฆ์ไปเที่ยวสอนพระศาสนาไปยังนานาประเทศ แสดงนามพระสงฆ์และนามประเทศต่างๆ ที่ไปสอนไว้ ส่วนศิลาจารึกของพระเจ้าอโศก มิได้กล่าวถึงการที่ให้พระสงฆ์ไปเที่ยวสอนพระศาสนา แต่กล่าวว่าได้ให้ราชทูตเชิญพระธรรมไปแสดงถึงนานาประเทศ บอกนามไว้ตรงกับประเทศตริโปลี อียิปต์ ซีเรีย ตลอดจนถึงประเทศกรีกและมาซิโดเนียในยุโรป เหตุที่หนังสือมหาวงศ์กับคำจารึกของพระเจ้าอโศกแตกต่างกันดังนี้ สันนิษฐานว่าเห็นจะเป็นเพราะท่านผู้แต่งหนังสือมหาวงศ์ประสงค์จะแสดงแต่เรื่องส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยพระภิกษุสงฆ์ ฝ่ายการจารึกศิลาประสงค์จะแสดงพระเกียรติแก่มหาชนในพระราชอาณาจักร

ที่ยกมาข้างต้นนี้ เป็นเพียงตัวอย่างส่วนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึง “อิทธิพลของฝรั่งชาติตะวันตก” ที่มีเหนือความเชื่อมาแต่โบราณ และต่อมาได้ก่อให้เกิดเป็นความสับสนมาจนถึงปัจจุบัน ที่ไม่รู้ว่าเชื่ออรรถกถา คัมภีร์ หรือจะเชื่อตามฝรั่ง?

เรื่องต่อมาคือเรื่องการสร้างพระพุทธรูป ซึ่งปรากฏอยู่ใน ตำนานพุทธเจติย ตอนที่ ๔ ว่าด้วยมูลเหตุที่เกิดการสร้างพระพุทธรูป ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงนิพนธ์ไว้ว่า

...เรื่องที่จะเกิดมีพระพุทธรูปขึ้นนั้น มีในหนังสือเนื่องตำนานพระแก่นจันทน์ (ซึ่งเป็นตำนานไทยภาคเหนือ เช่น ปรากฏอยู่ใน ชินกาลมาลีปกรณ์ เป็นต้น) กล่าวว่า เมื่อพระพุทธองค์เสด็จไปประทานเทศนาโปรดพระพุทธรูปมารดา ค้างอยู่ในดาวดึงส์สวรรค์พรรษาหนึ่งนั้น พระเจ้าประเสนชิตกรุงโกศลราชผู้มีได้เห็นพระพุทธรูปช้านาน มีความรำลึกถึง จึงตรัสสั่งให้นายช่างทำพระพุทธรูป ขึ้นด้วยไม้แก่นจันทน์แดง ประดิษฐานไว้เหนืออาสนะที่พระพุทธรูปเจ้าเคยประทับ ครั้นเมื่อพระพุทธองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์มาถึงที่ประทับ พระแก่นจันทน์ลุกขึ้นปฏิสนธินาถพระพุทธรูปด้วยปาฏิหาริย์ แต่พระพุทธรูปตรัสสั่งให้พระแก่นจันทน์กลับไปยังที่ประทับ เพื่อรักษาไว้เป็นตัวอย่างพระพุทธรูป ซึ่งสาธุชนจะได้ใช้เป็นแบบอย่างสร้างพระพุทธรูปเมื่อพระองค์ล่วงลับไปแล้ว ความที่กล่าวในตำนานประสงค์จะอ้างว่า พระพุทธรูปแก่นจันทน์องค์นั้นเป็นต้นแบบอย่างของพระพุทธรูป ซึ่งสร้างกันต่อมาภายหลังหรือถ้าว่าอีกนัยหนึ่ง คือ

อ้างว่าพระพุทธรูปมีขึ้นโดยพระบรมพุทธานุญาตและเหมือนพระพุทธรองค์ เพราะตัวอย่างสร้างขึ้นแต่ในครั้งพุทธกาล...

ก่อนที่จะข้ามไปเนื้อความต่อไปในพระนิพนธ์ ข้าพเจ้าจะขอค้นตรงนี้ว่าตำนานในลักษณะนี้ มีอยู่หลายที่หลายแห่งในภาคเหนือ ที่ข้าพเจ้าได้เดินทางไปสักการะองค์หนึ่งคือ พระเจ้านั่งดิน ที่ อ.เชียงคำ จ.พะเยา ซึ่งตามตำนานสร้างตั้งแต่เมื่อพระพุทธรองค์ทรงมีพระชนม์อยู่ และได้มีพระบรมพุทธานุญาตให้ชาวเมืองสร้างพระพุทธรูปแทนพระพุทธรองค์ขึ้นเพื่อเป็นที่สักการะ เนื่องจากไม่ได้มีโอกาสอยู่ใกล้กับพระพุทธรองค์ แต่ก็คงไม่มีใครเชื่อว่าตำนานเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ดังจะเห็นได้จากพระวินิจฉัยของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ที่ว่า

...ถึงกระนั้นความที่กล่าวในตำนานก็ขัดกับหลักฐานที่มีโบราณวัตถุเป็นเครื่องพิสูจน์ เป็นต้นว่าถ้าเคยสร้างพระพุทธรูปแต่เมื่อพุทธกาล แลพระพุทธรองค์ได้โปรดประทานพระบรมพุทธานุญาตให้สร้างกันต่อมา ดังอ้างในตำนานไซ้ พระเจ้าอโศกมหาราชก็คงสร้างพระพุทธรูปเจดีย์วัตถุอย่างหนึ่งเช่นเราชอบสร้างกันในชั้นหลัง แต่ในบรรดาพุทธเจดีย์ที่พระเจ้าอโศกสร้างไว้หาไม่มีพระพุทธรูปไม่ ใช่แต่เท่านั้น แม้อุเทสิกเจดีย์ที่สร้างกันเมื่อล่วงสมัยพระเจ้าอโศกแล้วจนราว พ.ศ. ๔๐๐ (ความจริงจนถึงราว พ.ศ. ๖๐๐ กว่า) เช่น ลายจำหลักรูปภาพเรื่องพุทธประวัติ ซึ่งทำเป็นเครื่องประดับพระมหาธาตุเจดีย์ ดังกล่าวในตอนต้น ทำแต่รูปคนอื่น ตรงไหนจะต้องทำพระพุทธรูปคิดทำรูปสิ่งอื่น เช่น รอยพระพุทธรบาท หรือหินธรรมจักรและพุทธอาสน์ เป็นต้น สมมติแทนพระพุทธรูปทุกแห่งไป ข้อนี้พิสูจน์ให้เห็นว่าประเพณีที่ทำพระพุทธรูปยังไม่มีในสมัยนั้น หรือยังเป็นข้อห้ามอยู่ในมณฑลประเทศ จนถึง พ.ศ. ๔๐๐ (ความจริงจนถึงราว พ.ศ. ๖๐๐ กว่า) ข้อนี้แสดงให้เห็นว่าตำนานเรื่องพระแก่นจันทน์นั้น จะเกิดขึ้นต่อสมัยเมื่อมีประเพณีสร้างพระพุทธรูปกันแพร่หลายแล้วราวใน พ.ศ. ๗๐๐ หรือ ๘๐๐

นอกจากความที่ปรากฏใน “ตำนานพุทธเจดีย์” ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพแล้ว ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะนำเสนอตัวอย่างที่ “กรมศิลปากร” ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการทำ บำรุงรักษาสมบัติของชาติแท้ๆ ยังตกเป็นเหยื่อทางความคิดของฝรั่งชาติตะวันตก แล้วฉีกตำราของบรรพชนเสียเอง ซึ่งข้าพเจ้าจะขอยกเอาความเห็นที่ปรากฏในเชิงอรรถในการจัดพิมพ์หนังสือ “ศาสน-วงศ์” ที่ พระปัญญาสามี ซึ่งเป็นพระสงฆ์ชาวพม่า แต่งไว้เป็นภาษาบาลี โดยท่านแต่งเสร็จเมื่อวันเพ็ญเดือนอ้าย จุลศักราช ๑๒๒๓ ตรงกับปี พ.ศ. ๒๔๐๕ หรือเมื่อ ๑๐๐ กว่าปีมาแล้ว ตอนหนึ่งว่า

ประวัติเชียงใหม่ ครั้นนั้นมีหัวหน้าพวกลัวะอยู่ริมแม่น้ำปิงในรัฐโยนกมอญบุตรของตนอายุ ๗ ขวบแต่พระผู้มีพระภาคให้บรรพชา สามเณรนั้นเพียรทำกรรมฐานเนื่องๆ ไม่นานก็ได้สำเร็จพระอรหันต์ จึงเรียกสถานที่นั้นตามภาษาโยนกว่าเจียงใหม่ ครั้นนานเข้าก็กลายเป็นเชียงใหม่ ตั้งแต่นั้นมา ศาสนาก็ประดิษฐานในรัฐโยนก นี่คือการประดิษฐานศาสนาในรัฐโยนกครั้งที่ ๑

ลัทธิศาสนา ๒๓๕ พระมหารัทธิขิตเถระไปรัฐโยนก ได้ประดิษฐานศาสนาในรัฐต่างๆ หลายแห่งเช่น กัมโพชะ เชียงตุง หริภุญชะ และอยุธยา เป็นต้น

แต่พระอรธกถาจารย์ท่านรวมรัฐเหล่านั้นทั้งหมด กล่าวโดยคำทั่วๆ ไปหมายถึงสถานที่ว่าประเทศโยนก เป็นธรรมดาอยู่นั่นเอง ผู้แต่งคัมภีร์จะบัญญัติตีความหมายอย่างไรก็ได้

พระมหารัทธิขิตเถระพร้อมด้วยพระภิกษุ ๕ องค์ ออกจากเมืองปาฏลิมุตร มายังประเทศโยนกทางอากาศ ทำให้ชนชาวโยนกทั้งหลายเลื่อมใสด้วยเทศนาภาพการามสูตร พระเถระได้ให้เครื่องประดับ

คือ มรรคผลแก่ชาวโยนกประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ คน และได้บวชในสำนักของท่านประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ท่านได้ประดิษฐานศาสนาในรัฐโยนกด้วยประการฉะนี้

ตั้งแต่นั้นมา พระเถระทั้งหลายที่เป็นศิษย์ปริมปราของท่านเหล่านั้นมีจำนวนมากขึ้นเหลือที่จะนับคณนา นี่คือการประดิษฐานในรัฐโยนกครั้งที่ ๒ โดยอาศัย พระมหารัทธิชิตเถระ เป็นต้น

ประวัติพระพุทธปฏิมาแก้วมณี เมื่อพระพุทธศาสนาได้ ๕๐๐ ปี พระวิสสกรรมเทวบุตรสร้างพระพุทธปฏิมาแก้วมณีให้แก่พระนาคเสนเถระในนครลำปางรัฐโยนก

พระนาคเสนเถระได้ตั้งใจอธิษฐานขอให้พระธาตุมาประดิษฐานอยู่ในพระพุทธปฏิมา พระธาตุก็ได้มาประดิษฐานในองค์พระพุทธปฏิมา ๗ องค์ ข้อความนี้กล่าวไว้ในหนังสือราชประวัติ (ฉบับพม่า)

พระนาคเสนประดิษฐานศาสนาในโยนก และข้อความนี้ สมตามประมาณกาลเวลาที่กล่าวไว้ในหนังสือ มลีนทปัญหว่า พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ว่า เมื่อตถาคตปรินิพพานแล้วได้ ๕๐๐ ปี พระนาคเสนเถระและพระเจ้ามิ-ลินทจะบังเกิดขึ้น

รัฐโยนกในรัชสมัยของพระเจ้ามิลินท พุทธศาสนาได้ ๕๐๐ ปี พุทธศาสนาเจริญอภิมหาโดยอาศัยพระนาคเสนเถระ นี่คือการประดิษฐานในรัฐโยนกครั้งที่ ๓ โดยอาศัยพระนาคเสนเถระ

จากข้อความที่ ท่านปัญญาสามี แต่งประวัติศาสตร์เรื่องการประดิษฐานในรัฐโยนก ที่ข้าพเจ้าคัดลอกมาข้างต้นนี้เอง ที่ ทางกรมศิลปากร ได้มีเชิงอรรถ เป็นการอธิบายความหมายของ “รัฐโยนก” ว่า

รัฐโยนกที่พระนาคเสนอยู่นั้น คือ เปอร์เซียในปัจจุบันนี้ ไม่ใช่ลำปาง ผู้ประพันธ์เข้าใจว่าโยนกเป็นไทยภาคพายัพ เรื่องที่จะกล่าวต่อไปก็ไขว้เขวกันหมด พระนาคเสนเถระและพระเจ้ามิลินทพลอยเป็นชาวลำปาง , เชียงใหม่ไปหมด ซึ่งที่แท้ท่านเป็นชาวอินเดียภาคเหนือ ไม่ใช่ไทยภาคพายัพ อนึ่งนครลำปางนั้น ชาวลำพูนเรียกแต่คำนำหน้าคือนคร ไม่เรียกเต็มว่านครลำปาง แต่เขาออกเสียงเรียกนครเป็นละกุน คำนี้ จึงหมายถึงนครลำปาง

นอกจากการประดิษฐานพระพุทธศาสนาในรัฐโยนกแล้ว ท่านปัญญาสามี ยังได้ระบุถึงพระสมณทูตสายอื่นๆ ที่พระเจ้าอโศกมหาราชอาราธนาให้ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา อาทิเช่น พระโยนกกรัทธิชิตเถระไปแคว้นวนวาสี ซึ่งท่านระบุว่าอยู่ที่เมืองศรีเกษตร หรือที่เรียกว่าเมืองแปร ในพม่า อังกฤษเรียก ไปรเม พระธรรมรักชิตเถระไปแคว้นอปรันตกะ ซึ่งท่านระบุว่าอยู่ที่เมืองพุกาม ในพม่า อังกฤษเรียก บะกัน ทั้งได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของเมืองนั้นๆ อย่างละเอียด หรือพระมหาธรรมรักชิตไปแคว้นมหารัฐ ซึ่งท่านปัญญาสามีระบุว่า แคว้นที่ชื่อมหารัฐนั้นอยู่ใกล้ประเทศสยาม ซึ่งท่านได้กล่าวว่า คนในมหารัฐนั้นชอบฟังชาดกเป็นอย่างยิ่ง และภิกษุทั้งหลายก็เทศนาชาดกถวายให้คฤหัสถ์ฟังอยู่โดยมาก แต่ที่พิเศษยิ่งกว่าอื่นก็คือ คนทั้งหลายเหล่านั้นฟังเวสสันดรชาดกถวายแล้วบูชาด้วยเครื่องไทยธรรมเป็นอันมาก ซึ่งเมื่อข้าพเจ้าประมวลรวมจากตำนานอรรถาธุรนิทาน และสภาพการณ์ที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน จึงอนุมานได้ว่าแคว้นมหารัฐนั้นก็คือเมืองเวียงจันทน์นั่นเอง แต่ในขณะที่ ตามคำวินิจฉัยของท่านศาสตราจารย์ วินเซนต์ เอ. สมิธ บิดาแห่งประวัติศาสตร์อินเดีย ระบุว่า โยนก คือ ดินแดนประเทศเปอร์เซียบัดนี้ วนวาสีคือ แคว้นกะณะระเหณี อันเป็นเขตเมืองบอมเบย์บัดนี้ อปรันตกะคือแคว้นแคว้นตอนชายทะเลข้างเหนือเมืองบอมเบย์บัดนี้ และ มหารัฐคือแคว้นมหาราษฎร์ในอินเดียตะวันตก ซึ่งสุดท้าย กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ก็ถือเอาตามคำวินิจฉัยของบิดาแห่งประวัติศาสตร์อินเดียที่เป็นชาวอังกฤษ และใน

เวลาต่อๆ มา นักเรียนไทยก็ถือเอาตามกรมพระยาดำรงราชานุภาพ รวมทั้งกรมศิลปากร แล้วก็บอกว่า บรรพบุรุษแต่โบราณเข้าใจผิด และทำให้ทุกอย่างคลาดเคลื่อนไขว้เขวไปหมด ในที่สุด ประวัติศาสตร์ของแผ่นดินที่บรรพบุรุษสู้สุดสักรักษา สืบทอด ถ่ายทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ก็มาถูกลูกหลานไทยทำลายลงไปอย่างย่อยยับ เพราะไปเชื่อฝรั่งชาติตะวันตกเพียงไม่กี่คน

นี่เป็นเพียงตัวอย่างแต่เพียงเล็กน้อยที่ข้าพเจ้าหยิบยกมาให้เห็นว่า การที่เรายอมรับเอาความเห็นของนักประวัติศาสตร์หรือนักโบราณคดีตะวันตก ไม่กี่คน และชาววัตถุ ที่ไม่รู้ว่าจริงหรือหลง โดยไม่พินิจพิเคราะห์ด้วยสติ ด้วยปัญญา นั้น ทำให้แดนกำเนิดของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแผ่นดินที่เรียกว่าชมพูทวีป ตามที่ปรากฏระบุไว้ในคำประกาศเทวดา ครั้นสังคายนาพระไตรปิฎก ปีกอก สัมฤทธิ์ศก พุทธศักราช ๒๓๓๑ ในรัชสมัยรัชกาลที่ ๑ ว่า “ชมพูทวีป อันเป็นที่ตั้งของกรุงสัมมาทิฐิทั้งปวง คือ เมืองไทย,ลาว, เขมร,พม่า และมอญ” นั้นได้ถูกยกไปอยู่ที่ประเทศอินเดียเสียสิ้น จึงนับได้ว่าเป็นการสูญเสียเอกราชของดินแดนเกิดแห่งพระพุทธศาสนาและสูญเสียเอกราชทางปัญญาอย่างสิ้นทำนับตั้งแต่นั้นมา..

ภาคที่ ๓ เมื่อรู้ว่าเราถูกหลอกเหมือนเขาเห็นเราเป็นคนโง่

นับตั้งแต่ที่เราอมรับความเห็นของฝรั่งชาติตะวันตก ที่ว่าพระพุทธศาสนาถือกำเนิดขึ้นในประเทศอินเดีย ดังนั้นที่ตั้งแห่ง “สังฆนิยสถานทั้ง ๔ คือสถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และปรินิพพาน” จึงถูกย้ายไปอยู่ที่อินเดียเสียทั้งสิ้น ความเชื่อแต่เดิมที่หลงเหลืออยู่และสืบทอดกันมาปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรจนถึงรัชสมัยรัชกาลที่ ๓ ที่เชื่อว่า “สถานที่ปรินิพพานของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่ พระแท่นดงรัง ตำบลพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี” จึงถูกทำลายลงไปและเห็นว่าเป็นเรื่องเหลวไหลและเห็นเป็นแต่เพียงสถานที่สมมติเท่านั้น

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะชี้ให้เห็นเรื่องที่เราถูกเขาหลอก อยากจะขอยกเอาหลักฐานความเชื่อของบรรพบุรุษ เพื่อจะไม่มีใครได้เคยไปพระแท่นดงรัง ทั้งไม่เคยได้อ่านนิราศพระแท่นดงรัง ที่สามเณรกลิ่นซึ่งได้เดินทางไปกับท่านสุนทรภู่ได้แต่งเอาไว้เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๓๗๖ ซึ่งข้าพเจ้าจะขอยกมาแต่เพียงบางตอน ที่ว่า

ถึงพระแท่นแผ่นแสนสดเห็นวัดมี	ทั้งโบสถ์ที่ครอบพระแท่นแผ่นศิลา
กับต้นรังทั้งคู่ยังอยู่พร้อม	ดูยอดน้อมมาข้างแท่นที่แผ่นผา
ต่างชื่นชมโสมนัสยิ่งศรัทธา	ตามบิดาทักขินด้วยยินดี
เข้าประตูดูแผ่นพระแท่นตั้ง	เหมือนบัลลังก์แลจรัสศรี
ก่อนโลหิตคิดเห็นเช่นบาลี	ดูข้างที่แท่นพระเจ้าเข้านิพาน

กับอีกสำนวนหนึ่งเป็นของ นายมี(หมื่นพรหมสมพัตร) แต่งเอาไว้เมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๓๗๙ ซึ่งข้าพเจ้าจะขอยกมาแต่เพียงบางตอน ดังนี้

โอ้พระแท่นแผ่นผาอยู่ป่าดอน	แต่ปางก่อนที่นี่เป็นที่เมือง
ชื่อโกลินนารายสหายนัก	เป็นเอกรรคออกชื่อย่อมฤาเสื่อง
ทั้งแก้วแหวนเงินทองก้นองเนื่อง	ไม่ผิดเคื่องสมบัติกษัตรา
มีส่วนแก้วอุทยานสำราญรื่น	ดูาดต้นดอกดวงพวงบุปผา
ปลูกไม้รังตั้งแท่นแผ่นศิลา	คือแผ่นผาอันนี้ท่านนิพาน
ของพระยามลราชประสาทไว้	ย่อมแจ้งใจทุกประเทศเขตสถาน
ที่สำคัญมันหมายหลายประการ	สมนิทานเรื่องเทศน์สังเกตฟัง
แต่บ้านเมืองสูญหายกลายเป็นป่า	พยัคฆาอาศัยเหมือนใจหวัง
พระอุทยานร้างราเป็นป่าร้าง	อนิจจอนาถจิตอนิจจา
เดชบุญได้้นบอภิวาท	ไม่เสียชาติที่ได้พบพระศาสนา
รำพันพลางทางกัมบังคมลา	ถอยออกมาเที่ยวชมพนมเนิน

ที่ต้องยกเอาเรื่องราวบันทึกที่เกี่ยวกับกับ “พระแท่นดงรัง ที่กาญจนบุรี” ก็เนื่องด้วยเพราะเป็นสถานที่เพียงแห่งเดียวในจำนวน สังฆนิยสถานทั้ง ๔ ที่ยังมีการสืบทอดความเชื่อและยืนยันกันสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน แต่ที่อื่นๆ ไม่ได้ปรากฏมีความเชื่อหลงเหลืออยู่เลย ซึ่งสถานที่ปรินิพพานที่เชื่อว่าอยู่ที่พระแท่นดงรัง จังหวัดกาญจนบุรีนี้เอง ต่อไปจะเป็นกุญแจนำไปสู่การไขปริศนาที่ตั้งของ สังฆนิยสถานแห่งอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ประเทศพม่าและไทย

แต่ในภาคที่ ๓ นี้ ข้าพเจ้าอยากจะนำเสนอเรื่องที่เรารู้จักชาตินี้ตะวันตกบอกให้เราเชื่ออย่างชนิดที่ไม่มีใครกล้าจะคัดค้าน เพราะหลายสิบปีมานี้ ก็เห็นมีคณะผู้จาริกแสวงบุญเดินทางจากประเทศไทยไปยังประเทศอินเดีย-เนปาลอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อไปนมัสการสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ซึ่งเมื่อเราเดินทางไปถึงที่นั่น ก็จะได้รับคำอธิบายที่ไปที่มาของสถานที่ต่างๆ และแน่นอน หลักหนึ่งไม่พ้นชื่อของฝรั่ง ๒-๓ ท่าน อาทิ ท่านเซอร์ อเล็กซานเดอร์ คันทิงแฮม ท่าน วินเซนต์ เอ. สมิท และท่านฟีห์เรอร์ เพราะทั้ง ๓ ท่าน เป็นผู้ที่มีส่วนในการค้นหา ขุดค้น สถานที่ตั้งของสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แม้ว่าในปัจจุบันจะยังเป็นที่ถกเถียงกันว่าสถานที่แต่ละแห่งที่ท่านทั้ง ๓ กำหนดนั้นจะใช้สถานที่ที่ถูกต้องหรือไม่? แต่สำหรับคณะชาวพุทธไทยที่เดินทางไปที่นี่ ไม่เคยคลอนแคลนหรือตั้งข้อสงสัยแม้แต่น้อยในความขัดแย้งเหล่านั้น

เรื่องราวความเป็นมาในการค้นหาซากโบราณสถานในอินเดีย เริ่มต้นขึ้นเมื่อประเทศอังกฤษเข้ามายึดครองประเทศอินเดีย ดังปรากฏที่ข้าพเจ้าได้อ่านมาจากหนังสือชื่อ พุทธสถานในชมพูทวีป ของท่านอาจารย์เสฐียร พันธงชัย เล่าไว้ว่า

...นักโบราณคดีอังกฤษคนหนึ่ง มียศเป็นนายทหารชั้นพันเอก ติดเข้ามาอยู่กับกองทัพอังกฤษที่เข้ามายึดครองอินเดียชื่อแมคเคนซี ร่วมมือกับนักโบราณคดีชาวอินเดียหลายคน ลงมือขุดค้นปูชนียสถานที่สำคัญก่อน คือเลือกเอาสังเวชนียสถาน ๔ แห่ง อันเป็นที่ประสูติ ที่ตรัสรู้ ที่แสดงธรรมครั้งแรก และที่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้า แมคเคนซี ส่งสำรวจซากแห่งความพิลึกที่สารนาถหรือมฤตทายวันแห่งนั้นขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๗ ปีใหม่

พันเอกแมคเคนซี เป็นผู้สำรวจครั้งแรก สำรวจได้สถานที่แน่นอนตรงไหนอย่างไรแล้ว ก็แสดงประวัติอื่นๆ ไม่ยอมทิ้งขว้างงานนี้ จนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๓๗๗ มีการสำรวจครั้งใหญ่ มีการขุดค้นให้ถึงรากดินกันอีกครั้งหนึ่ง ผู้เป็นหัวหน้าสำรวจคราวนี้คือ เซอร์ อเล็กซานเดอร์ คันทิงแฮม

หลายท่านอาจจะสงสัยว่า นักโบราณคดีทั้งหลายที่เข้าไปขุดค้นหาซากโบราณสถานในอินเดียนั้น รู้ได้อย่างไรว่าสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แห่งตั้งอยู่ตรงไหน? ซากปูชนียสถานที่ขุดค้นพบนั้นในสมัยพุทธกาลเรียกว่าอะไร? เพราะในขณะนั้นปูชนียสถานต่างๆ ในประเทศอินเดียถูกทำลายโดยกองทัพมุสลิมมาเป็นเวลาเกือบ ๖๐๐ ปี ทั้งให้ซากปรักหักพังจมอยู่ใต้พื้นดิน คำตอบก็คือ นักโบราณคดีเหล่านั้น อาศัยบันทึกของหลวงจีนที่เดินทางเข้าไปสืบทอดพระพุทธศาสนาในชมพูทวีป บันทึกที่ได้รับการอ้างอิงเป็นหลักก็คือบันทึกของหลวงจีนฟาเหียนที่เข้ามาชมชมพูทวีป ระหว่าง พ.ศ. ๙๔๒-๙๕๗ กับบันทึกของพระถังซำจั๋งที่เดินทางมาแสวงบุญในประเทศอินเดียระหว่างปี พ.ศ. ๑๑๖๓-๑๑๘๗

ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือที่ชื่อ ประวัติพระถังซำจั๋ง ที่แปลโดย นายเค็งเหลียน สีบุญเรือง ได้พบเห็นความขัดแย้งในเรื่องราวทางพระพุทธศาสนาหรือแม้แต่ที่เกี่ยวข้องกับองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่เกือบจะทั้งเล่ม เมื่อเปรียบเทียบกับที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ตลอดจนคัมภีร์โบราณในฝ่ายเถรวาท ที่เป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะพระถังซำจั๋งได้รับการถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านั้นจากพระสงฆ์ฝ่ายมหายานในอินเดียนั่นเอง

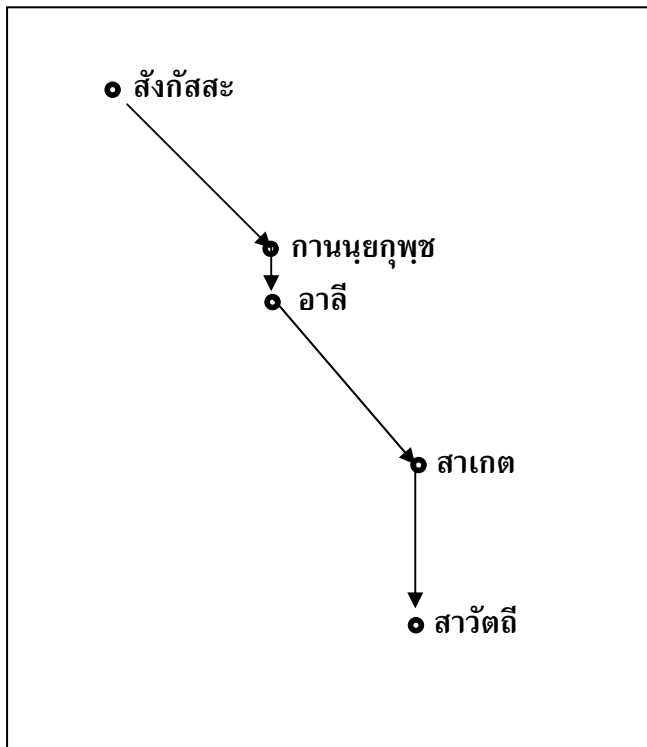
ต่อมาเมื่อไม่นานมานี้ข้าพเจ้าได้อ่าน บันทึกของหลวงจีนฟาเหียน ซึ่งค่อนข้างที่จะหาอ่านฉบับภาษาไทยได้ยากอยู่พอสมควร จนกระทั่งได้หนังสือที่ชื่อ อุตตมสงฆ์ ฟาเหียน บันทึกการเดินทาง สืบพระศาสนา ในประเทศอินเดีย พ.ศ. ๙๔๒-๙๕๗ แปลจากต้นฉบับจีน โดย พระยาโกษากรวิจารณ์

เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ โดยในเบื้องต้นข้าพเจ้าได้พบเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่หลวงจินฟาเหียนได้รับรู้เรื่องราวทางพระพุทธศาสนา เมื่อเทียบกับที่หลวงจินถึงเข้าใจรับรู้ เพราะสิ่งที่หลวงจินฟาเหียนรับรู้และบันทึกนั้นตรงกับในพระไตรปิฎกและอรรถกถาของฝ่ายเถรวาท ที่แปลกยิ่งไปกว่านั้นก็คือ เมื่อหลวงจินฟาเหียนไปถึงนครสาวัตถี และไปเยี่ยมชมวัดเชตวันนั้นหลวงจินได้ฟังเรื่องเล่าที่พระเจ้าประเสนชิตตรัสสั่งให้แกะพุทธปฏิมากรด้วยไม้โคศิระจันทร์ สถาปไว้ ณ ที่พระพุทธเจ้าเคยประทับ และเรื่องราวที่หลวงจินฟาเหียนได้ฟังมาก็ตรงกับตำนานพระแก่นจันทน์ ซึ่งเป็นตำนานทางภาคเหนือของไทย จึงเป็นเรื่องที่น่าคิดว่าตำนานของไทยภาคเหนือไปเผยแพร่ถึงประเทศอินเดียได้อย่างไร?

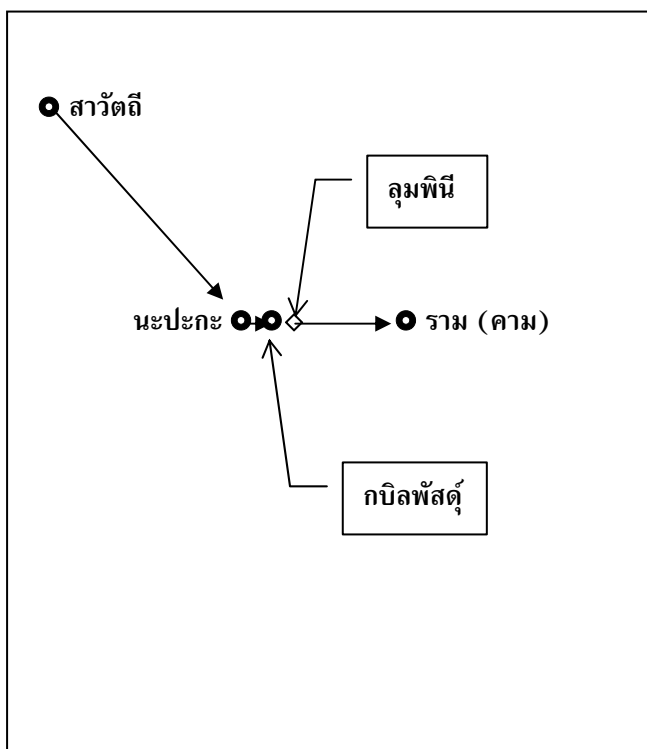
จากการที่ได้อ่านบันทึกหลวงจินฟาเหียนนี้มีสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งข้อสังเกตอย่างหนึ่งคือการกำหนดระยะทางระหว่างบ้านเมืองและสถานที่หลวงจินจะระบุหน่วยระยะทางเป็น “โยชน์” เว้นแต่ส่วนน้อยที่ท่านจะระบุเป็น “ลี” ข้าพเจ้าจึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะเขียนแผนที่เส้นทางจาริกแสวงบุญของท่าน ระหว่างที่อ่านไป แต่แล้วข้าพเจ้ากลับได้พบสิ่งที่ไม่น่าเชื่อว่าจะเกิดขึ้นได้ นั่นก็คือที่ตั้งของเมืองต่างๆ ในประเทศอินเดียปัจจุบัน ไม่ได้เป็นไปตามที่หลวงจินบันทึกไว้ แล้วนักโบราณคดีเหล่านั้นเอาหลักฐานอะไรมากำหนดว่าที่ตรงไหนเป็นอะไร?

นี่มันเกิดอะไรขึ้น? ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้าก็เชื่ออย่างที่เคยหลายท่านเชื่อว่า นักโบราณคดีชาวตะวันตกทั้งหลายได้ใช้บันทึกการเดินทางของหลวงจินในการสืบค้นหาปูชนียสถานสำคัญๆ โดยเฉพาะที่ตั้งสังเวชนียสถานในอินเดีย และก็ไม่เคยมีผู้รู้ ไม่ว่าจะเป็นพรหมวาสหรือพระสงฆ์ที่ได้เปรียญ ๙ จบการศึกษาจากประเทศอินเดีย จะออกมาคัดค้านว่าสถานที่ตั้งของสังเวชนียสถานในอินเดียมีความผิดพลาดหรือเป็นเพราะเราถูกครอบงำทางปัญญาจนไม่กล้าที่จะแย้งหรือตอบโต้มติดของฝรั่งชาวตะวันตกที่หลอกลวงเรามาเกือบ ๒๐๐ ปีอย่างนั้นหรือ?

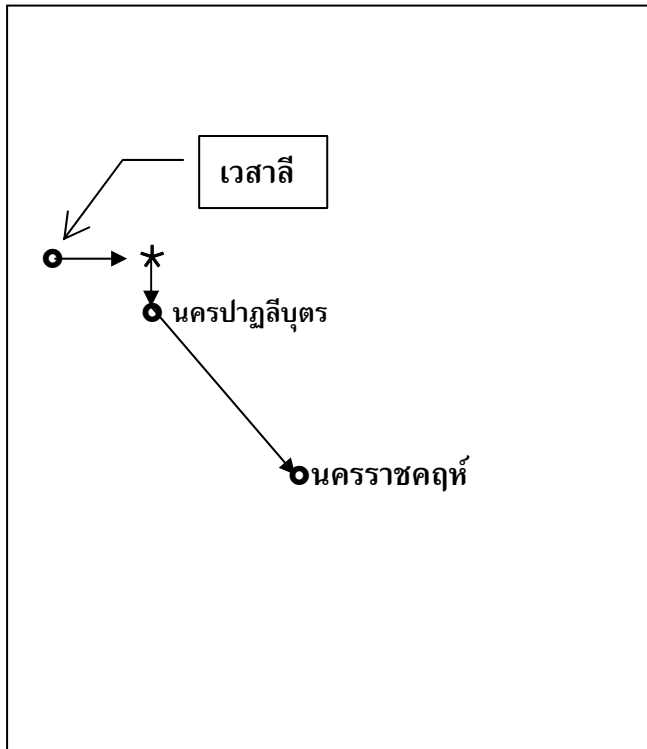
ข้าพเจ้าจะขอยกตัวอย่างความผิดพลาดในการกำหนดที่ตั้งของสถานที่สำคัญสัก ๓ กรณี โดยเฉพาะสถานที่ประสูติ และตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้จากเขียนเส้นทางตามที่ท่านหลวงจินฟาเหียนระบุทั้งทิศทางและระยะทาง เป็นดังนี้

เมื่อตั้งหลักที่ เมืองสังกาศย(สังกัสสะ) หลวงจันบันทึกว่า จากเมืองสังกัสสะไปทาง อาคเนย์ ๗ โยชน์ถึงนครกานนุกุพฺข ตั้งอยู่ริม แม่น้ำ ข้ามแม่น้ำเดินทางไปทางทิศใต้ ๓ โยชน์ ถึงนิคมชื่อ อาลี ต่อจากนี้เดินทางทิศอาคเนย์ ๗ โยชน์ ถึงนครสาเกต ต่อแต่นี้ไปทิศทักษิณ ๘ โยชน์ถึง นครสาวัตถิประเทศโกศล จากฝั่ง ที่ประเทศอินเดียจะพบว่า นครสาวัตถิ ตั้งอยู่ ค่อนมาทางทิศตะวันออกของนครสังกัสสะ จริง แต่ไม่ได้อยู่ค่อนลงมาทางใต้ถึง ๒๘ โยชน์ คือประมาณ ๔๔๘ กิโลเมตร และหาก ตรวจสอบระยะทางระหว่าง นครสังกัสสะกับ นครสาวัตถิที่ อินเดีย ระยะทางก็จะไม่เท่ากับ ๔๔๘ กิโลเมตร

เมื่อตั้งหลักที่ นครสาวัตถิ หลวงจันบันทึกว่า จากนครสาวัตถิไปทางอาคเนย์ เดิน ๑๒ โยชน์ ถึงเมืองหนึ่งชื่อ นะปะกะ ต่อไปนี้เดินทางไป ทางทิศตะวันออกทางไม่ถึงโยชน์ถึงนคร กบิลพัสดุ์ จากนั้นไปทางทิศตะวันออก ๕๐ ลี มีราชอุทยานชื่อลุมพินี สถานพุทธประสูติ เดิน ไปทางตะวันออก ๕ โยชน์มี ประเทศชื่อ ราม (คาม) จากผังเส้นทางเปรียบเทียบกับที่ ประเทศอินเดียจะพบว่า นครกบิลพัสดุ์และ ลุมพินีจะอยู่ทางตอนเหนือของนครสาวัตถิ แทนที่จะอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ และ ที่ตั้ง ของกรุงเทพหะหรือรามคาม กลับไปอยู่ทาง ตะวันตกแทนที่จะอยู่ทางตะวันออกของ กบิลพัสดุ์

เมื่อตั้งหลักที่ เมืองเวสาลี ตอนนี้ เดินไปทาง
ตะวันออก ๔ โยชน์ ถึงที่รวมแม่น้ำ ๕ สาย
เป็นที่พระอนันท์เข้าสู่นิพพานกลางอากาศ
ข้ามแม่น้ำไปทางทิศใต้ ๑ โยชน์ ถึงนครปาฏลี
บุตร ตอนนี้เดินไปทิศอาคเนย์ ๙ โยชน์จะเข้า
เขต นครราชคฤห์ แคว้นมคธ ซึ่งเป็นที่ตั้ง
ของ โพธิมณฑลสถานที่ตรัสรู้ จากฝั่งเส้นทาง
เปรียบเทียบกับที่ประเทศอินเดียจะพบว่า
เมืองปาฏลีบุตรจะอยู่ทางใต้ของเวสาลี
แทนที่จะอยู่ก่อนไปทางตะวันออกตามที่
หลวงจีนระบุ และตำบลคยา สถานที่ตรัสรู้
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแทนที่จะอยู่ก่อน
ไปทางตะวันออกของเมืองเวสาลี กลับไป
อยู่ทางใต้ของเมืองเวสาลี

การที่ได้ยกตัวอย่างความขัดแย้งของที่ตั้งเมืองและสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์ใน
ประเทศอินเดีย ที่แตกต่างไปจากที่หลวงจีนฟาเหียนระบุไว้ ซึ่งไม่ว่าหากคำนวณระยะทางตามที่หลวง
จีนระบุไว้แล้ว อาจจะพบความผิดพลาดที่รุนแรงยิ่งกว่านี้ นั้น ก็เพื่อจะตอกย้ำประเด็นที่ว่า ทำไมฝรั่ง
ชาวตะวันตกจึงหลอกให้เราเชื่อ เหมือนไม่คิดว่าเราจะอ่านและแปลบันทึกหลวงจีนฟาเหียนได้ และจะ
ได้เห็นถึงความไม่ถูกต้องที่ท่านเหล่านั้น ได้ชี้ว่าสถานที่ตรงไหนเป็นอะไร เขาเห็นเราเป็นคนโง่หรือ
อย่างไร?

ภาคที่ ๔

ข้อสมมติฐานใหม่ที่ว่าหลวงจีนฟาเหียนไม่ได้ไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่อินเดีย

จากบันทึกการเดินทางไปสืบทอดพระพุทธศาสนาในชมพูทวีปของหลวงจีนฟาเหียน ระหว่างปี พ.ศ. ๙๔๒-๙๕๗ หรือเมื่อกว่า ๑๖๐๐ ปีมาแล้ว และนักประวัติศาสตร์ทั้งหลายและนักโบราณคดีทั้งหลาย ต่างเชื่ออย่างสนิทใจว่าหลวงจีนฟาเหียนเดินทางเข้าไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ประเทศอินเดีย แต่เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านเรื่องราวในบันทึกและวาดแผนผังเส้นทางเดินทางจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง จากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่สำคัญต่างๆ ข้าพเจ้าจึงได้ตั้งคำถามขึ้นมาในใจว่า หลวงจีนฟาเหียนเดินทางเข้าไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ประเทศอินเดียจริง ๆ หรือ?

ด้วยเหตุผลอันใดจึงทำให้ข้าพเจ้าตั้งคำถามที่สวนทางกลับความเชื่อของผู้ทั้งหลาย ข้าพเจ้าก็มีข้อสังเกตที่มีน้ำหนักพอที่ข้าพเจ้าจะคิดอย่างนั้นคือ

๑. การบันทึกระยะทางระหว่างเมืองหลัก ๆ หรือสถานที่สำคัญ ส่วนใหญ่หลวงจีนฟาเหียน จะระบุหน่วยเป็น “โยชน์” เมื่อเปรียบเทียบกับพระถังซำจั๋งที่ระบุหน่วยเป็น “ลี้”
๒. เรื่องราวที่หลวงจีนฟาเหียนได้รับการบอกเล่าจากพระสงฆ์ โดยเฉพาะในสังฆารามที่เป็นฝ่ายเถรวาทนั้น มีความถูกต้องตรงตามพระไตรปิฎกและอรรถกถา เมื่อเปรียบเทียบกับพระถังซำจั๋ง จะผิดเพี้ยน และขัดแย้งกับพระไตรปิฎกแทบทั้งสิ้น เพราะในอินเดีย มีแต่ฝ่ายมหายานเกือบทั้งหมด
๓. เรื่องราวที่หลวงจีนฟาเหียนได้รับการบอกเล่าจากพระสงฆ์ในเซตวัน เมืองสาวัตถี คือ เรื่อง “พระพุทธรูปแก่นจันทน์” ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่มีการกล่าวไว้ในพระไตรปิฎกและอรรถกถา แต่เป็นตำนานเฉพาะของไทยทางเหนือที่สืบทอดกันมา ดังที่ข้าพเจ้านำมาอ้างในภาคที่ ๒ จึงเป็นเรื่องที่น่าตั้งข้อสังเกต
๔. ทิศทางในการเดินทางจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง หรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ที่หลวงจีนฟาเหียนบันทึกไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับที่นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดี ได้ระบุไว้ในประเทศอินเดียมีความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน ตามที่ข้าพเจ้าได้ตั้งแสดงไว้ในภาคที่ ๓ จึงเป็นเรื่องที่น่าสังเกตยิ่งขึ้นอีก
๕. ระยะทางในการเดินทางจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่ง หรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งที่หลวงจีนฟาเหียนบันทึกไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับระยะทางระหว่างเมืองและสถานที่ต่างๆ ที่นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดี ได้ระบุไว้ในประเทศอินเดียมีความขัดแย้ง จึงเป็นเรื่องที่ต้องตั้งข้อสงสัยอย่างยิ่ง เพราะระยะทางตามทีหลวงจีนระบุตรงกับหรือใกล้เคียงกับที่ระบุในพระไตรปิฎกฝ่ายเถรวาท

ข้อสังเกตทั้ง ๕ ประเด็นข้างต้นนี้ ท่านทั้งหลายคิดว่าเพียงพอแก่การที่ข้าพเจ้าจะตั้งคำถามแล้วหรือยังว่า หลวงจีนฟาเหียนเดินทางเข้าไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ประเทศอินเดียจริง ๆ หรือ?

เมื่อมีข้อสงสัยและข้อตั้งสังเกตก็ต้องพิสูจน์ให้รู้ว่า ถ้าหลวงจีนฟาเหียนไม่ได้เข้าไปที่ประเทศอินเดียแล้วท่านไปสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ใดเล่า?

เพื่อที่จะพิสูจน์ความเชื่อ ตามตำนานโบราณที่บรรพบุรุษผู้ดั่งสำหรับสืบทอดรักษามาถึงรุ่นของพวกเรา ไม่ว่าจะเป็นตำนานอรัญธตัท ตำนานพระธาตุต่างๆ ในทางจังหวัดตอนเหนือของ

ประเทศไทย หรือตำนาน พงศาวดารของประเทศเพื่อนบ้าน ที่ข้าพเจ้าได้ยกมาอ้างประกอบในภาคที่ ๑ และ บันทึกความเชื่อของบรรพบุรุษไทยในอดีตที่ร้อยเรียงผ่าน “นิราศพระแท่นดงรัง” ซึ่งบอกกล่าวให้รู้ว่าคนไทยในอดีตเชื่อว่าพระพุทธเจ้าของเราได้เสด็จมาปรินิพพานที่ บริเวณวัดพระแท่นดงรัง ตำบลพระแท่น อำเภอกาญจนบุรี และได้มีพิธีถวายพระเพลิงที่เขาดงพระเพลิง ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของพระแท่นปรินิพพาน ดังที่ข้าพเจ้าได้ยกมาอ้างประกอบในภาคที่ ๓ แล้วนั้น

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้ทดลอง เขียนแผนที่เส้นทางจาริกของหลวงจีนฟาเหียน บนแผ่นพลาสติกใส โดยมีจุดเริ่มอยู่ที่ เมืองกุสินารา เป็นจุดเริ่ม แล้วย้อนเส้นทางขึ้นไปตามเมืองต่างๆ ก่อนที่ท่านจะเดินทางมา นมัสการสังเวชนียสถานอันเป็นที่ปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ที่เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ และเขียนแผนที่ไปตามเส้นทางที่หลวงจีนฟาเหียนออกเดินทางจากเมืองกุสินาราไปนมัสการสังเวชนียสถานแห่งอื่น คือ สถานที่ตรัสรู้ ที่ ตำบล คยา เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ และสถานที่แสดงปฐมเทศนา ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี แคว้นกาฬี

เมื่อข้าพเจ้าเขียนแผนที่เส้นทางจาริกของหลวงจีนฟาเหียนเสร็จ ข้าพเจ้าจึงได้ลองนำแผ่นใสที่เขียนแผนที่เส้นทางเดินของหลวงจีน มาเทียบกับแผนที่ประเทศไทย โดยหาจุดที่เป็นสถานที่ปรินิพพาน ที่เมืองกุสินารา ให้ตรงตำแหน่งเดียวกันกับตำแหน่งที่ตั้งวัดพระแท่นดงรัง จังหวัดกาญจนบุรี สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องรู้สึกประหลาดใจก็คือว่า เส้นทางจาริกของหลวงจีนฟาเหียนดังกล่าว แทบจะทับไปบนถนนสายหลักๆ ที่เราใช้สัญจรไปมาหาสู่กันอยู่ในปัจจุบันนี้ อย่างไม่น่าเชื่อ

โดยเริ่มจากที่เมืองสังกัสสะ ซึ่งจะตรงกับเมืองพุกามของพม่า จนมาถึงสาวัดดี ซึ่งจะตรงกับเมือง พะโคะ(หงสาวดี) ของพม่า ลงมาเมืองกบิลพัสดุ์ ซึ่งตรงกับเมืองท่าตอนหรือสะเทิมของพม่า ข้ามแม่น้ำสาละวินไปทางตะวันออกผ่านสวนลุมพินีสถานที่ประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ ซึ่งตรงกับเมืองผาอันของพม่า เดินทางต่อไปเมืองรามคาม และเข้ายังเมืองกุสินารา ซึ่งตรงกับเมืองโบราณในพื้นที่อำเภอกาญจนบุรี ต่อไปทางทิศตะวันออก ถึงพาราณสี ซึ่งตรงกับพื้นที่จังหวัดสระบุรี ถึงเมืองเวสาลี ซึ่งตรงกับพื้นที่เมืองโบราณสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ถึงเมืองปาฏลีบุตรที่พระเจ้าอโศกเคยครอบครอง ซึ่งตรงกับพื้นที่เมืองโบราณพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ก่อนจะเดินทางเข้าสู่เมืองราชคฤห์เก่า-ราชคฤห์ใหม่ แคว้นมคธ ซึ่งตรงกับพื้นที่ จังหวัดขอนแก่น

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าจะต้องขอเรียนถึงความไม่มั่นใจ ในข้อมูลการระบุทิศทางการเดินทางจาก นครปาฏลีบุตร ไปยังราชคฤห์ ว่าจะมีการคัดลอกมาคลาดเคลื่อนหรือไม่? เนื่องจากการเดินทางจากปาฏลีบุตรไปยังราชคฤห์นั้น ตามบันทึกหลวงจีนฟาเหียน ที่คัดลอกมาเป็นเวลาเป็นพันปีเศษๆ และแปลต่อๆ กันมา ระบุว่าท่านฟาเหียนเดินทางจากปาฏลีบุตรไปทางทิศภาคเหนือหรือตะวันออกเฉียงใต้ แต่ข้าพเจ้าได้ทดลองที่จะเปลี่ยนเป็นทิศอีสาน คือทางตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเป็นเส้นทางจาก อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ไปยัง เขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะมีสถานที่และหลักฐานในการตั้งชุมชนโบราณย้อนไปถึงสมัยพุทธกาลรองรับ

ซึ่งจากการทดลองเปลี่ยนเส้นทางดังกล่าว กำลังจะนำไปให้ข้าพเจ้าได้ไปค้นพบสถานที่สำคัญ และจะเป็นกุญแจที่นำไปสู่การไขปริศนาความบิดเบือนของประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาที่ถูกทำให้เชื่อว่า ชมพูทวีปอยู่ที่ประเทศอินเดียมาเป็นเวลาเกือบ ๒๐๐ ปี นั่นก็คือ การค้นหาที่ตั้งของ “เขาดินไก่” ที่หลวงจีนฟาเหียนได้เดินทางมาที่นี่ เพื่อสักการะ “ศพของพระมหากัสสปเถระ” ซึ่งถูกเก็บรักษาอยู่ในคูหาภายในเขาดินไก่ ตามที่ท่านพระมหากัสสปเถระอธิษฐานจิตเอาไว้ก่อนเข้าสู่นิพพานให้เขาทั้ง

๓ ลูกเคลื่อนเข้ามาชนกันเป็นเขาลูกเดียวกัน เพื่อเก็บรักษาสังขารร่างของท่าน จนกว่าจะถึงเวลาที่พระศรีอาริยมตไตรยจะมาตรัสรู้และมาทำการเผาร่างของท่านบนฝ่ามือ

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงมีความมั่นใจที่จะนำเสนอ ข้อเสนอสมมติฐานใหม่ที่ว่าหลวงจีนฟาเหียนไม่ได้ไปสืบพระพุทธศาสนาที่อินเดีย แต่มาที่นี้ดินแดนที่ตั้งของประเทศไทย พม่า ลาวและกัมพูชา โดยมีเส้นทางเดินทางมาจาริกแสวงบุญตามแผนที่ ที่ข้าพเจ้าเขียนขึ้นมาประกอบนี้

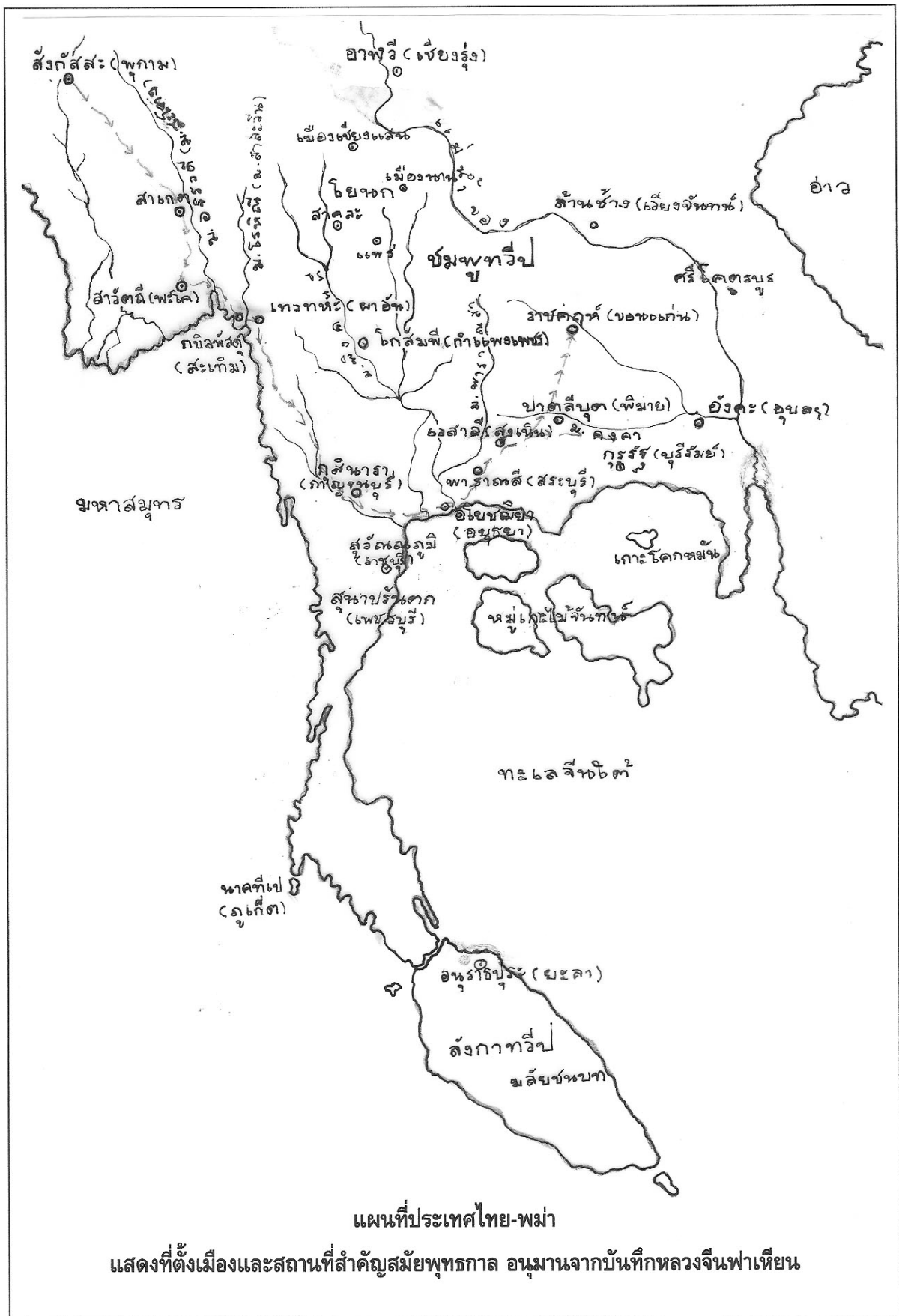
อย่างไรก็ตาม นี่ยังเป็นเพียงข้อเสนอสมมติฐานของข้าพเจ้าเท่านั้น ท่านทั้งหลายยังไม่ต้องปักใจเชื่อตามข้าพเจ้า จนกว่าจะได้มีหลักฐานทางวัตถุ หรือการค้นพบปูชนียสถาน ต่างๆ มารองรับมากยิ่งขึ้นกว่านี้ โดยเฉพาะการค้นพบ “พระศพของท่านพระมหากัสสปเถระ” ที่ เขาตินไก่อ

ซึ่งข้าพเจ้าจะขอความ ในบันทึกการเดินทางของท่านหลวงจีนฟาเหียน เมื่อครั้งเดินทางมาที่เขาตินไก่อ เมื่อ กว่า ๑๖๐๐ ปี มาแล้ว ดังปรากฏในหนังสือ อุตตมสงฆ์ ฟาเหียน บันทึกการเดินทางสืบพระพุทธศาสนา ในประเทศอินเดีย พ.ศ. ๙๔๒-๙๕๗ แปลจากต้นฉบับจีน โดย พระยาโกษากรวิจิตร ดังนี้ว่า

เดินต่อไปทางทิศใต้ ๓ ลี้ ถึงภูเขาสูงหนึ่งชื่อ เขาตินไก่อ เดียวนี้พระมหากัสสปยังอยู่ที่ภูเขานั้น แลเพิกภูเขานั้นเข้าไปอยู่ ๖ ช่องทางที่จะเข้าไปก็มี แต่ไม่ครี้อัวคนที่จะเข้าไปได้ ๖ เข้าไปไกลจนสุดช่องทางนั้น จักเห็นร่างพระมหากัสสปยังบริบูรณ์อยู่ที่นั่น ๖ และที่ปากช่องทางนั้นมีดิน ซึ่งพระมหากัสสปสำหรับใช้ชำระมือ คนพื้นเมืองนั้นถ้าปวดหัวตัวร้อน ใช้ดินนั้นทาจักหายเจ็บ ๖

ในบริเวณภูเขานั้น บัดนี้มีพระอรหันต์สำนักอยู่ ๖ ทุกๆ ปี บรรดาทุกลบตีพุทธมามกประเทศทั้งหลาย ต่างมาสักการบูชาพระมหากัสสป ๖ ผู้มีจิตตั้งมั่นเป็นสมาธิ เวลากลางคืนพระอรหันต์จักมาหา และมาแสดงธรรมให้ฟังสงฆ์

ภูเขานี้มีต้น ‘จัน’ ขึ้นเป็นดงทึบ มีสิงห์ เสือโคร่ง สุนัขป่า เดินทางต้องระวังมาก ๖

แผนที่ประเทศอินเดีย-เนปาล

แสดงที่ตั้งเมืองและสถานที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนา ตามวินิจจัยของฝรั่ง

ภาคที่ ๕

บทส่งท้ายถึงคนรุ่นต่อไป

การทำงานค้นคว้าเรื่องราวทั้งหลายตลอดระยะเวลาเกือบ ๒ ปีของข้าพเจ้าเพื่อที่จะเปิดเผยความจริงแห่งประวัติศาสตร์ของพระพุทธศาสนา และความจริงของแผ่นดินอันศักดิ์สิทธิ์ ที่บรรพบุรุษของเรา สู้รักษาเอาไว้หลายชั่วคน และได้มีการบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนพื้นแผ่นดินแห่งนี้ แม้ว่าในบางช่วงเวลาจะถูกรบกวน รุกราน จากชนชาติที่ไม่ได้มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าหมายถึงในยุคที่ชนชาติขอมซึ่งโอบเอียงและศรัทธาไปในศาสนาพราหมณ์ทั้งลัทธิไศวนิกายก็ดี หรือ ไวกษณิกายก็ดี มีความรุ่งเรืองอย่างสุดขีด ดังจะพบหลักฐานที่คงให้เห็นอยู่ในปัจจุบันในรูปเทวสถาน ปรางค์ปราสาทหิน ที่กระจายอยู่เกือบทั่วทั้งภาคอีสานของประเทศไทย จรดภาคตะวันตกถึงปราสาทเมืองสิงห์ ที่จังหวัดกาญจนบุรี แต่ความรุ่งเรืองที่เห็นดังกล่าว นั้นคือความรุ่งโรยของพระพุทธศาสนาที่ถูกทำลายล้างนั่นเอง

วันนี้ ข้าพเจ้าจึงมีความหวังว่า ความเป็นดินแดนพุทธภูมิ จะคืนกลับมาสู่ความเป็นจริง และคนรุ่นต่อไป นับถึจากข้าพเจ้า จะได้นำเอาผลการศึกษา ค้นคว้า เบื้องต้นของข้าพเจ้า เพื่อนำไปต่อยอด และนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้าอย่างลึกซึ้ง และจริงจัง เพื่อทำความจริงให้ปรากฏโดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ทั้งสิ้น

และเมื่อวันนั้นเดินทางมาถึง ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า จะเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ เกินกว่าที่ข้าพเจ้าจะคาดคิดได้ แต่จะเป็นไปในทางที่จะทำให้ประชาชนพลเมืองในดินแดนที่ตั้งของประเทศไทยและเพื่อนบ้าน ความเป็นอยู่มีวิถีชีวิตที่ไม่แร้นแค้นอีกต่อไป หากสิ่งๆ ที่เรียกว่าสัมมาทิฐิ เกิดขึ้นในจิตใจของเราทั้งหลาย และท่านทั้งหลายคงจะได้ตอบคำถามที่ข้าพเจ้าตั้งเอาไว้ว่า

พระพุทธเจ้าของเราตรัสรู้
ที่ประเทศอินเดียจริงหรือ?